

EAGT

Competente Profesionale & Standarde de Calitate : Competente Specifice Gestalt Terapeutilor

Autori :

Ivana Vidakovic

Jelena Zeleskov-Djori

Jan Roubal

Daan Van Baalen

Gianni Francesetti

Beatrix Wimmer

Traducere în limba română : Vasile Găban, Miruna Techeră

Introducere

Comitetul EAGT privind Competentele Profesionale & Standardele de Calitate lucreaza la definirea competentelor specifice ale Gestalt terapeutilor. Dupa proiectul EAP de a defini competentele de baza ale unui psihoterapeut, acest document va descrie care sunt competentele specifice metodei noastre. Acest proiect a inceput in 2010 si se afla inca in lucru. In acest moment grupul a scris un prim draft care a circulat si a fost comentat de cate colegii interesati.

Un aspect fundamental cand se abordeaza acest text este de a nu fi considerat drept un ghid despre ce trebuie sa faca cineva, ci drept o descriere a abilitatilor pe care un Gestalt terapeut profesionist ar trebui sa le aiba, de care e constient si, prin urmare, este capabil sa le puna in practica atunci cand situatia o cere.

Nu intentionam sa realizam o descriere a unui profil ideal la care sa adere un Gestalt terapeut profesionist, ci incercam sa descriem ce competente revin acestei profesii si metode. Nu toate aceste competente sunt de aceeasi importanta tot timpul, ele nu joaca un rol in orice moment, iar unele dintre ele sunt menite a ramine inactivate pe fond sau chiar pot fi superflue depinzind de contextul fiecărei situatii

Fiecare Gestalt terapeut personifica grade diferite si individuale ale unei balante specifice de competente conform cu propria personalitate. Integrarea acestei unicitati este exprimata in stilul terapeutic personal specific.

Acest profil al competentelor nu are intentia de a fi o prescriere a unui set de abilitati ce trebuie achizitionate toate deodata. Intelegem aceasta, mai degraba, ca pe un rezultat al unui proces constant si continuu de dezvoltare, proces inradacinat in calea profesionala a fiecaruia incluzind experienta profesionala si formarea continua.

EAP sugera, in dezvoltarea „nucleului de competente”, o diferentiere intre trei tipuri de nivele ale competentelor unui psihoterapeut:

- competente de bază – descrise ca acele competente pe care orice psihoterapeut le indeplineste independent de metoda de lucru;
- competente specifice – care se refera la metoda specifica si care diferentiaza profesionisti ai diferitelor metode;
- competente specializate – care descriu competentele necesare/cerute intr-o psihoterapie dintr-o anumita arie (e.g. in inchisori) sau cu un grup special de clienti (e.g. Copii).

Cind abordam urmatorul profil al competentelor profesionale specifice unui Gestalt terapeut este foarte important sa avem in minte citeva aspecte necesare spre a evita o interpretare gresita a acestei descrieri.

Chiar daca aceste aspecte sunt implicite si partial evidente, preferam sa le enumeram explicit spre a furniza cititorului un cadru clar de intelegere si o cheie cu care sa acceseze cele 13 domenii.

Este important sa retinem:

- Profilul competentelor este descriptiv, nu normativ: nu este un catalog a ceea ce trebuie sa faca un Gestalt terapeut, ci o descriere a ceea ce poate face si (in mod ideal) stie cum sa faca, a ceea ce este capabil sau necesar. Spre exemplu, a explica unui client in mod clar caracteristicile metodei de psihoterapie nu este ceva ce un psihoterapeut trebuie sa faca, dar psihoterapeutul este constient in ce circumstante ar fi potrivit sa faca aceasta si cum.
- Acest profil nu trebuie citit ca descriere a unui psihoterapeut ideal in care terapeutul real ar trebui sa se transforme. Este descrierea dimensiunilor competentelor pe care un psihoterapeut le aplica spontan in anumite moduri conform cu necesitatile situatiei. Nu sunt precum instrumentele dintr-o trusa de scule, ci sunt abilitati dobindite, dezvoltate constant si asimilate, care permit interventii spontane cind este nevoie.
- Complexitatea competentelor implica anumite zone de suprapunere

intre competente diferite. Spre exemplu: competentele privind relatia terapeutica interfera cu cele care descriu sensibilitatea etica sau abilitatea de a colabora cu alte profesii. O asemenea complexitate se aplica unor competente diferite in varii domenii.

- Chiar daca aceste competente sunt descrise distinct, domeniile sunt considerate drept un tot unitar de vreme ce toate competentele sunt asimilate intr-un gestalt unic. Putem folosi imaginea unui cor polifonic, format din voci individuale care canta impreuna intr-un intreg integral in care singularitatea vocilor nu mai este distinsa.
- Achizitionarea si perfectionarea acestor competente constituie un proces constant care nu inceteaza la finalul formarii unei persoane. Aceste competente sunt indeaproape asociate cu calea profesionala a persoanei, ele devenind din ce in ce mai elaborate de-a lungul formarii ca Gestalt terapeut si continuind sa fie dezvoltate si prelucrate ca parte a cresterii personale si profesionale a fiecaruia.
- Acest profil al competentelor nu intentioneaza sa fie si nu poate fi o lista definitiva. Dupa o etapa de elaborare si clasificare, avem un document final pentru moment. Desigur, acest text, care contine descrierea a ceea ce un Gestalt terapeut stie si este capabil sa faca, ramine un document de lucru, deoarece nici o descriere nu poate fi complet circumscrisa, sau deoarece competentele se pot modifica in decursul timpului si al dezvoltarii comunitatii profesionale. Spre exemplu, competentele cercetarii s-au modificat semnificativ de-a lungul ultimelor decenii precum sensibilizarea fata de diverse aspecte sociale ale societatii.
- Acest profil al competentelor trebuie vazut in contextul subliniat de codul etic care este axiomatic pentru profesia noastra. Sa nu uitam ca acest cod etic este normativ si obligatoriu, in vreme ce profilul competentelor este descriptiv si intentioneaza sa inspire.

Aceasta este o declaratie care isi are originea in propria noastra comunitate profesionala gestalt; singurul ei scop este de a declara competentele noastre profesionale in calitate de gestalt terapeuti.

Pentru grupul de lucru:

Ivana Vidakovic, Jelena Zeleskov-Djoric, Jan Roubal, Daan van Baalen, Gianni Francesetti, Beatrix Wimmer

Domeniul 1

Practica profesionala, autonoma si responsabila

Abordarea gestalt terapiei impartasese aplicarea practica a competentelor generale descrise mai sus. Exista un fond teoretic specific (centrat in principal pe realizarea contactului, frontiera contact, awareness, fenomenologie, dialog, proces si teoria cimpului) care materializeaza/ da forma concreta competentelor descrise din perspectiva teoriei Gestalt terapiei.

Domeniul 2

Relatia psihoterapeutica

Centrarea asupra unui mod particular al contactului relational si sprijinirea acestuia constituie inima/miezul abordarii Gestalt terapiei si una dintre cele mai importante deprinderi ale procesului. Modul de centrare pe experienta contactului deosebeste Gestalt terapia de alte modalitati de psihoterapie. Terapeutul are intentia de a fi complet prezent si este capabil sa refectioneze in mod critic asupra sensului propriile dificultati existente in relatia terapeutica. Terapeutul si clientul sunt implicati si afectati reciproc in cadrul relatiei, experienta lor avind o valoare egala, iar in acest sens ei sunt parteneri in mod egal in cadrul relatiei. Astfel, relatia terapeutica este egala in sensul in care atat terapeutul, cat si clientul au aceeasi valoare referitor la perceptiile, sentimentele, gindurile, credintele lor si la unicitatea lor umana. Si in acelasi timp, este o relatie asimetrice din punctul de vedere al rolului si responsabilitatii de a mentine cadrul, privind ceea ce se petrece in sedinta si de-a lungul intregii terapii: terapeutul are responsabilitatea procesului terapeutic.

Gestalt terapia aduce terapeutul si clientul impreuna in centrul scenei cu scopul de a pune in lumina relatia lor actuala pe cat de clar posibil" (From & Miller, 1994). Relatia dialogica din Gestalt terapie poate fi descrisa prin sintagma lui Buber „Eu si Tu”, referitoare la existenta umana definita de modul in care ne angajam in dialog unul cu celalalt. Relatia Eu -Tu este o relatie interpersonală directă care nu este mediata de nici un sistem de judecati care intervine si de aceea Eu-Tu nu este un mijloc catre un obiect sau scop oarecare, ci este o relatie fundamentala ce implica intreaga fiinta a fiecarui subiect. Pe de alta parte, relatia poate fi deasemenea descrisa drept un cerc hermeneutic: spre a intelege clientul, terapeutul isi foloseste propria intelegere si trebuie sa isi ajusteze continuu aceasta intelegere la noutatea prezentata de catre client asa cum emerge aceasta in intalnire. Experienta emerge la frontiera contact; aceasta experienta apare la granita dintre organism si mediu. [...]. Vorbim despre contactarea mediului, dar contactul este cea mai simpla si imediata realitate. Contactul insusi [...] unde sinele si mediul isi joaca intalnirile si devin implicat

unul cu celalalt. [...]. Preocuparea Gestalt terapiei este exclusiv aceea referitoare la frontiera contact, unde ceea ce se intimpla poate fi observat." (Goodman, 1951, in From&Miller, 1994). Terapeutul, cu starea sa de awerness, este capabil sa perceapa calitatea prezentei reciproce si sa ajusteze contactul in modul care sustine intentionalitatea si cresterea clientului.

2.1 Un Gestalt terapeut este familiarizat cu conceptele de:

- Awareness
- Fenomenologie: radacini filosofice si consecintele lor in practica terapeutica (limite si granite in relatiile umane si viata, teme existentiale precum moartea, libertatea, responsabilitatea etc.)
- Teoria cimpului: de la conceptualizarea lui Lewin la noi dezvoltari, cimp fenomenologic, cimp si situatie
- Holism: de la conceptualizarea lui Jan Smuts despre unitatea minte/corp/mediu la noi dezvoltari
- Perspective asupra aici, acum si a ceea ce urmeaza: accentuind situatia si contactul dintre terapeut si client prin apelul la awerness in momentul prezent si in miscarea catre momentul urmator (sustinerea intentionalitatii contactului)
- Teoria Gestalt a sinelui: sinele ca functie, nu ca structura, sinele ca functie emergenta la frontiera contact, functiile id/ego/ personalitate, co-crearea experientei la frontiera contact si procesul ajustarii creative
- Dinamica figura/fond: crearea figurii din fond, posibilitatile unor dinamici diferite
- Succesiunea contactului si suport pentru functiile contactului: experienta poate fi descrisa printr-o succesiune de etape ale contactului, incepind cu excitarea, mobilizarea catre intilnirea noului, sfirsind cu asimilarea experientei si cresterea
- Stiluri de contact: stiluri de a fi in contact, tulburari ale functiilor id si personalitate si pierderea functiei eu
- Fenomene de transfer si contra-transfer: gestalt terapeutul este constient (aware) de aceste fenomene si este capabil sa le recunoasca si sa sprijine noutatea prezentului in intilnirea actuala

2.2 Un gestalt terapeut este capabil sa :

- fie constient de sentimentele, gindurile, emotiile, reactiile sale legate de pacient;
- întelega ce i se intimpla si ce pozitie si rol este chemat sa ia in cimpul emergent cu pacientul
- sprijine contactul reciproc prin perceperea id-ului situatiei, identificarea dorintelor si nevoilor, identificarea stimulilor din mediu, identificarea propriei stari de awerness

- se acordeze la starea afectiva si emotionala a clientului
- recunoasca si sa numeasca senzatiile, sentimentele si emotiile, exprimindu-le intr-un mod potrivit cu specificul cimpului si al relatiei si conform cu intentiile si obiectivele specifice
- foloseasca acest proces spre a sprijini intentia de contact a clientului
- mentina pre-contactul prin cultivarea incertitudinii si mobilizarea energiei
- sprijine co-crearea figurilor de contact
- recunoasca calitatile contactului (criterii estetice) si sa-si ajusteze prezenta, perceptia si actiunea spre a sprijini calitatea contactului
- sprijine intenionalitatea contactului experimente creative si adaptate clientului
- sprijine si sa stea in contact deplin
- sprijine asimilarea noului si sa creeze abilitatea narativa de a spune si impartasi experienta, schimburi si dezvoltare
- lase experienta in fond si sa o mentina disponibila ca suport pentru contacte ulterioare
- dea sens evenimentelor relationale in lumina secventei de contact prin relationare cu sedinta si cu intregul proces terapeutic
- reflecteze critic asupra fenomenelor de contact si asupra relatiei terapeutice
- împartaseasca si sa vorbeasca despre aceste fenomene cu o a treia parte (coleg, supervizor)

Domeniul 3

Explorare (Evaluare, Diagnostic si Conceptualizare)

In Gestalt terapie exista un continuum, fara distinctii nete, intre experienta sanatoasa si cea asa numita patologica. Pe baza acestei convingeri toate încercările de categorizare diagnostica si nosologica au fost întotdeauna tratate cu precautie (Perls, Hefferline&Goodman, 1994). Valoarea conferita experientei de moment si intimplarii fiecărei si tuturor situatiilor sprijina legitimitatea si valoarea tuturor experientelor traite. Tocmai aceasta valoare este cea care previne cristalizarea oamenilor si experientelor acestora intr-un gestalt fix. Din punct de vedere istoric, aceasta pozitie a jucat un rol important nu doar in practica clinica, ci si in definirea unei viziuni asupra lumii, unde individul – si terapeutul – este luat in considerare in relatie cu comunitatea (Goodman, 1990). Totusi, aceasta nu epuizeaza nevoia unor discutii viitoare asupra acestei teme (Zinker, 1978; Yontef, 1988, Delisle, 1991; Staemmler, 1997, 2002; Spagnuolo Lobb, 2001, 2003, 2005; Amendt-Lyon, 2003; Bloom, 2003; Brownell, 2005; Robine,2007; Dreitzel, 2011). Asemenea discutii sunt necesare pentru progresul teoriei, pentru dezvoltarea unor linii directe in lucrul clinic cu pacienti, pentru promovarea unui dialog cu colegi ce folosesc modele diferite (Bartuska et all., 2008) si in ultimul rind, dar

nu cel mai puțin important , pentru pregătirea studenților în vederea lucrului clinic (Francesetti & Gecele, 2009; Francesetti et al., 2013). Perls, Hefferline și Goodman subliniază faptul că diagnosticul este simultan necesar și riscant: „Terapeutul are nevoie de concepția lui spre a menține sensul, spre a ști în ce direcție să privească. Este obișnuită achiziționata care constituie fondul artei sale ca în orice altă artă. Dar și problema este aceeași ca în orice altă artă: cum să utilizeze această parte abstractă (și astfel fixă) așa încât să nu piardă actualitatea prezentului și în special derularea actualității? Și cum – o problemă specială pe care terapia o are în comun cu pedagogia și politica – să nu impună un standard, ci mai degrabă să ajute la dezvoltarea potențialului celorlalți?” (Perls, Hefferline, Goodman, 1994, pg. 228-9).

Un gestalt terapeut este capabil să manuiască un diagnostic nu ca pe o descriere a clientului, ci ca pe un instrument care-i permite să organizeze cu sens propria sa experiență cu clientul și astfel să-l ajute să se întemeieze și să fie prezent în această întâlnire.

Competențele specifice ale unui gestalt terapeut în diagnostic pot fi văzute la două nivele: cunoaște sistemele curente de diagnostic și este capabil să le folosească în sprijinul procesului terapeutic și în contact cu clientul. Adesea, suportul vine dintr-un proces de de-construcție a acestor etichete spre a atinge unicitatea experienței și suferinței personale a acestui pacient specific. La un alt nivel, este capabil să utilizeze un mod specific gestaltist spre a formula un diagnostic: acesta este diagnosticul procesului de contact în curs dintre terapeut și client. Acesta este un proces de evaluare intrinsecă, bazat pe o percepție senzitivă, așa încât poate fi numit un diagnostic estetic (aisthesis, în greacă, înseamnă, simțuri). În modelul terapeutic gestaltist, a fi conștient/aware de ceea ce se întâmplă moment cu moment în contactul terapeutic deja constituie o intervenție terapeutică.

3.1. Un gestalt terapeut :

- este conștient/aware de criteriile de evaluare intrinseci (estetice): este o evaluare a calității contactului moment cu moment. Într-o formă bună de contact, dinamica figura/fond prezintă
- la cel mai înalt nivel posibil al situației prezente – grație, fluiditate, putere, claritate, armonie, ritm etc. Lipsa acestor calități – numite în cartea fondatorilor „întreruperi ale contactului” - sunt resimțite de către terapeut. Evaluarea intrinsecă este o evaluare a fenomenelor co-create și emergente la frontiera-contact, o evaluare pre-cognitivă și pre-verbala, un fenomen inter-subiectiv. Este o evaluare intrinsecă a procesului de contact care nu are nevoie de confruntarea cu o normă sau cu un punct de referință extern. Această competență presupune cunoașterea și integrarea în propriul stil terapeutic a conceptelor de bază ale teoriei Gestalt terapiei (i.e. Teoria câmpului, holism, teoria paradoxală a

schimbarii; aici, acum si acum pentru o perspectiva viitoare; teoria co-creatiei experientei la frontiera-contact, si ajustarea creativa; intentionalitatea si dinamica figura/fond; secventa contact si suport pentru functiile de contact; stiluri de contact, fenomene de transfer si contratransfer). Diagnosticul intrinsec sau estetic este o metoda specifica si un instrument al Gestalt terapiei si trebuie corelat si integrat cu teoria si practica de baza a acestui model. Un gestalt terapeut este format sa observe moment cu moment, cum contactul ca proces urmareste regulile formarii unei bune figuri (fluenta, gratioasa, semnificativa etc.) si stie si intelege aceste aspecte elementare ale procesului experientei umane.

- este constient/ aware de principalele sisteme nosografice (i.e. DSM al APA si ICD al OMS) si este familiarizat cu clasificarile acestora, cu istoria, obiectivele dezvoltarii lor si contextul clasificarilor principalelor sisteme nosografice cu scopul de a orienta interventiile terapeutice, a participa la proiecte de cercetare si de a comunica cu profesionisti si colegii lor. Gestalt terapeutii cunosc limitele abordarii nosologice, riscul crescind de a patologiza viata de fiecare zi prin crearea unor noi categorii si de a crea „o epidemie de adevaruri false”. De vreme ce cunoaste aceste clasificari, un gestalt terapeut este capabil sa le foloseasca in relatia terapeutica si sa le critice in comunitatea profesionala.
- este constient de impactul diagnosticului intrinsec sau estetic in procesul terapeutic.
- Diagnosticul intrinsec este deja o interventie terapeutica, acestea nefiind momente separabile.

3.2. Un gestalt terapeut este capabil sa :

- vada si sa foloseasca resursele pacientului prezente in campul terapeutic. Terapeutul este capabil sa observe, sa mentina in prim-plan si sa impartaseasca intr-un mod potrivit si la momentul potrivit ceea ce este pozitiv, functional, sanatos, creativ, frumos in pacient in cadrul relatiei terapeutice, campul sau, relatiile, povestea si viata sa.
- fie constient de calitatea contactului prin intermediul fenomenelor de contact percepute in aici si acum prin simturi (diagnostic estetic sau intrinsec). Un gestalt terapeut este capabil sa recunoasca calitatile contactului actual : puterea, gratia, armonia, fluiditatea, plinatatea, ritmul experientei. Este senzitiv la variatiile procesului si capabil sa fie in acord cu acestea, sprijinind dezvoltarea unei bune forme a contactului aici si acum.
- fie constient de impactul diagnosticului intrinsec asupra procesului de contact. Gestalt terapeutul este constient de cum senzitivitatea si acordarea sa are deja un impact asupra procesului de a atinge o buna forma a contactului. Este, de asemenea, constient de propriile limite in

co-crearea unui contact suportiv (propriul proces al terapeutului, tipuri specifice de suferinta sau pacienti).

- foloseasca diagnosticul intrinsec si sa caute buna forma spre a-si ajusta prezenta, perceptia, sentimentele, actiunea in campul terapeutic. Incepind cu propria perceptie a calitatii contactului, terapeutul este capabil sa-si ajusteze prezenta simultan spre a sprijini procesul de contact. Un gestalt terapeut este prezent nu doar ca evaluator profesionist, ci si ca persoana autentica, este capabil de evaluarea estetica a procesului – sa puna diagnostic – si sa pastreze un contact uman cald, de acceptare in acelasi timp.
- recunoasca si sa distinga fenomenele de transfer si contra-transfer. Terapeutul este capabil sa recunoasca si sa distinga sentimentele sale si pe cele ale pacientului, precum si fenomenele transferentiale si contra-transferentiale si care este campul pe care intalnirea terapeutică il actualizeaza acum, aici si acum pentru viitor. Un gestalt terapeut reunoaste modul in care propria sa experienta influenteaza diagnosticul pe care il formuleaza.
- reflecte critic asupra caror figuri sunt prezente in camp si cum anume. Terapeutul este capabil sa recunoasca continutul figurilor experientei aduse de pacient si sa inteleaga modul in care acestea se formeaza si sunt co-create. Un gestalt terapeut observa atat continutul, cat si procesul: ce spune pacientul, cum o spune si ce efect are asupra sa si asupra relatiei.
- descrie propria munca in relatie cu secventa de contact. Dupa sedinta este capabil sa descrie si sa reflecteze critic asupra secventei de contact din sedinta, asupra intreruperilor sa pierderii functiei ego, procesului co-crearii, nevoii de suport pentru formarea unei bune forme, calitatea contactului, alte posibilitati de interventie.
- reflecteze critic asupra propriei capacitati de constientizare din timpul sedintei. Dupa sedinta, gestalt terapeutul este capabil sa discute cum se foloseste pe sine in camp, descriind care zone de awareness sunt utilizate in lucru, sa reflecteze critic asupra alegerilor facute in timpul lucrului.
- utilizeze sistemele nosografice intr-o maniera dialogica si hermeneutica. Aceasta inseamna sa aduca aceste intelegeri si informatii in relatia terapeutică ca si concepte ce trebuie mestecate si asimilate. Ceea ce este deja cunoscut in termeni de diagnostic sau psihopatologie trebuie sa fie adus in relatie precum intr-un cerc hermeneutic: aceste cunostinte trebuie puse intre paranteze si impartasite pacientului, daca sunt utile, spre a sprijini procesul terapeutic. Terapeutul este centrat pe procesul de diagnostic mai mult decat pe etichetele diagnostice, aceasta este intotdeauna reductiv si fix, persoana se schimba permanent si nu poate fi complet definita. Diagnosticul apare intr-un context specific (povestea de viata a pacientului si relatiile sale, relatia terapeutică) si

- interacioneaza cu acest context, diagnosticul fiind un fenomen de camp.
- fie constient de impactul si riscul cunoasterii principalelor sisteme nosografice, atat din punct de vedere clinic, cat si din perspectiva socio-culturala. Un gestalt terapeut trebuie sa recunoasca riscul implicat de cunoasterea si folosirea sistemelor nosografice deoarece aceasta il plaseaza in situatia de a eticheta pacientii. Trebuie sa fie constient de faptul ca sistemele nosografice dau forma suferintei intr-un mod determinat de un context socio-cultural specific si de obiective complexe specifice (i.e. Nu doar pentru interventii clinice, dar si pentru reglementari legale, control social, prescrierea medicatiei etc.).
 - construiasca si sa de-construiasca diagnosticele nosografice. Adesea pacientii vin in terapie cu un diagnostic deja pus, iar terapeutul trebuie sa fie capabil sa intimpine cu caldura, sa inteleaga si sa emita pareri critice/dezaprobe acest diagnostic impreuna cu pacientii, cu scopul de a sprijini intelegerea reala, critica si suportiva a diagnosticului de proces.
 - foloseasca sistemele nosografice ca instrumente pentru sprijinirea contactului si a procesului terapeutic. Scopul cunoasterii sistemelor nosografice este de a sprijini procesul terapeutic. Un gestalt terapeut observa nevoile neimplinite si traumele pacientului si este atent sa nu le repete intr-un mod daunator in relatia terapeutică.

Domeniul 4

“Contractarea” (Dezvoltarea Scopurilor, Planurilor si Strategiilor)

In Gestalt terapie, realtia terapeutică este privita ca un proces co-creat intr-o situatie specifica cu un pacient specific si bazat pe nevoile acestuia, precum si pe resursele campului. Asadar, gestalt terapeutul este capabil sa evalueze si sa ia in considerare toate aspectele campului si poate ajusta diferite modalitati de lucru care sa serveasca posibilitatile fiecarui client specific si fiecarui camp.

4,1. Un gestalt terapeut este competent in :

4,1.1. Evaluarea contactului ca proces

- A face o evaluare intrinseca. In Gestalt terapie procesul de evaluare implica nu doar evaluarea pacientului, ci si evaluare contactului ca proces ce emerge in intalnirea terapeutică. Aceasta este parte a procesului ce conduce la decizia de a incepe terapia cu un anume pacient si propunerea unui contract anume. Evaluarea intrinseca implica o evaluare holistica a calitatilor contactului de-a lungul sedintei (v. si Domeniul 3). Un gestalt terapeut ia in considerare experienta pacientului, precum si propria experienta in intalnirea terapeutică. Acesta consta in a fi constient de propriile procese senzoriale,

emotionale si corporale. Acest tip de informatie prezinta o contributie valoroasa la evaluarea de la ineputul procesului terapeutic. Terapeutul este capabil sa includa aceste elemente in procesul din cadrul sedintei spre a sprijini evaluarea insasi si contactul ca proces.

- A reflecta asupra evaluarii intrinsece dupa sedinta: dupa sedinta, un gestalt terapeut este capabil sa reflecteze critic si sa discute despre calitatile contactului pe care le-a simtit in timpul sedintei cu scopul de a intelege ceea ce s-a intimplat in termeni de contact ca proces, spre a se orienta in legatura cu luarea acestui pacient in terapie, spre a decide un contract anume, spre a aduce acest material in supervizare etc. Mai specific, este capabil sa reflecteze si sa discute intr-o maniera critica urmatoarele: posibilitatile si dificultatile realizarii contactului – felul in care terapeutul si pacientul traiesc etapele contactului: precontact, contact, contact deplin, post contact; calitatea dinamicii figura-fond; suportul resimtit din partea functiilor id si personalitate, posibilitatea unor alegeri deliberate facute de functia ego, calitatea starii de awareness si prezenta frontierei contact; consistenta terenului pacientului; resurse si succesul procesului reciproc de ajustare creativa. De exemplu: este capabil sa recunoasca ce fel de dificultati de contact emerg cu acest pacient la frontiera-contact sau daca cimpul relational pe care il co-creaza cu pacientul este psihotic sau nevrotic.
- Realizarea unei evaluari extrinsece: aceasta inseamna sa inteleaga situatia clinica prin comparatie cu modele sau cadre de referinta externe. Acestea pot fi fie instrumente si concepte ale Gestalt terapiei (i.e. Modalitati si stiluri de contact), fie sisteme curente de psihopatologie si diagnostic. Este capabil sa conecteze aceste concepte, cadre si categorii cu situatia actuala (v. de asemenea si domeniul 3). Pe aceste baze, terapeutul poate formula si discuta ipoteze de diagnostic, posibilitati de lucru, dificultati posibile, riscuri posibile, pasi si etape terapeutice, ipoteze de prognostic. Este de asemenea capabil sa discute toate acestea cu o terminologie potrivita cu a colegilor provenind din alte metode sau alte domenii.
- A decide daca pacientul este potrivit pentru el: aceasta implica a fi constient de propriile limite din perspectiva formarii, competentei, experientei. Este de asemenea capabil sa recunoasca daca problemele acestui pacient sunt dificil de gestionat in etapa specifica de viata in care terapeutul se afla (i.e. Este posibil ca terapeutul sa fi suferit recent o aceeasi pierdere ca si pacientul, asa incit ar fi dificil sa lucreze cu aceasta experienta). Apoi, un pacient poate fi nepotrivit datorita unor probleme de granita: conflict de roluri (i.e. Terapeutul este in acelasi timp formator sau supervizor); pacientul este o ruda sau un prieten sau o ruda sau prieten cu alt pacient; exista posibilitatea de a-l intilni in afara terapiei. Toate acestea trebuie luate in considerare, in final discutate in terapie si explorate intr-un mod dialogic spre aflarea solutiei celei mai sigure si

suportive. Dacă este potrivit, gestalt terapeutul trebuie să îndrume pacientul la un coleg în modul cel mai suportiv, luând în considerare sentimentele pe care pacientul le-ar putea trăi fiind refuzat.

- A da un feedback de suport: Terapeutul este capabil să dea feedback pacientului pe baza evaluărilor de mai sus și conform cu nevoile și cererile acestuia; să identifice și să pună în prim-plan resursele și aspectele pozitive ale pacientului, situația acestuia și posibilitățile de evoluție. Este capabil să fie clar, autentic, suportiv, orientat către evoluție cu scopul de a încuraja mișcarea relației către următorii pași terapeutici.

4.2. Realizarea contactului

- Obiective și strategii. Abordarea fenomenologică a Gestalt terapiei nu se bazează pe strategii pre-planificate, ci pe sprijinirea ajustării creative în prezentul situației terapeutice. Aceasta nu înseamnă că un gestalt-terapeut este naiv în legătură cu modurile în care o suferință specifică are nevoie de sprijin și modul în care aceasta evoluează în mod obișnuit, dar rămâne deschis și curios la unicitatea situației prezente, la acest pacient și la această cale terapeutică distinctă și irepetabilă. De obicei nu există o definiție explicită a unor obiective, realizări sau strategii terapeutice specifice. Oricum, în cazul în care aceste probleme emerg ca nevoie în contactul terapeutic și pot deveni un suport pentru acesta, sunt binevenite, focalizate și discutate. Un gestalt terapeut conferă valoare și încurajează intenționalitatea pozitivă și agresivă a pacientului și are grijă de faptul că direcția terapeutică este co-creată în întâlnirea terapeutică. Aceasta înseamnă că obiectivele pot fi stabilite, dar nu varate pe gât de către pacient sau terapeut: ambii participă la co-crearea contactului, cu limitele și posibilitățile lor. Terapeutul contractează în permanență cu clientul și și ajustează abordarea la nevoile actuale ale pacientului, precum și cu propria capacitate și propriile resurse. Sunt puncte de evaluare explicită comună (terapeut și pacient) asupra procesului din trecut și o explorare comună a nevoilor pentru un proces terapeutic viitor. Aceasta reprezintă și o șansă de a evalua împreună dacă funcțiile de suport și stimulative ale terapiei sunt bine echilibrate pentru client. Aceste puncte de re-contractare explicită comună pot apărea spontan în cursul procesului terapeutic. Dacă nu, pot fi inițiate de către terapeut. Uneori, pacientul nu are posibilitatea de a lua decizii în prima etapă a terapiei (de exemplu când pacientul suferă de o traire psihotică): în aceste cazuri terapeutul poate alege cel mai bun suport și poate avea grijă să revizuiască contractul atunci când e posibil.
- După primul contract, terapeutul este deschis la o continuă ajustare a abordării sale la nevoile actuale ale clientului și la propriile capacități și resurse. Există momente de evaluare explicită și împărtășită asupra a ceea

ce s-a petrecut in proces si discutii despre nevoi ale procesului ce urmeaza. Aceasta reprezinta si o sansa de a evalua impreuna daca functiile de suport si stimulative ale terapiei sunt bine echilibrate pentru client. Aceste puncte de re-contractare explicita comuna pot aparea spontan in terapie, daca nu terapeutul este capabil sa le puna in prim-plan cind aceasta este util spre a sprijini procesul terapeutic. Chiar si partile contractului ce nu pot fi modificate datorita unor limite contextuale (numarul sedintelor intr-un serviciu public de sanatate) trebuie discutate intr-o maniera potrivita.

- **Cadrul.** Unul dintre cele mai importante aspecte ale contractului este alegerea tipului de cadru. Terapeutul – luand in considerare experienta si cunoasterea sa si evaluarea situatiei – alege o persoana sau un grup de terapie sau terapia de cuplu sau de familie. Aceasta alegere este in functie de nevoile sau interesele pacientului. Un gestalt terapeut poate fi format in toate aceste cadre. Alegerea trebuie, insa, sa asigure cel mai bun suport pentru pacient si trebuie sa fie clar identificat si definit. Terapeutul trebuie sa se ocupe clar cu posibile schimbari ale cadrului de-a lungul terapiei, avand grija ca aceasta sa fie cel mai bun sprijin pentru pacient/pacienti, sprijin realizat intr-o maniera clara si plina de respect.
- **Durata si frecventa terapiei.** De obicei nu exista o durata pre-stabilita a terapiei, exceptind situatia in care este vorba despre o situatie care are limite (i.e. Un serviciu ce admite un numar limitat de sedinte) sau o anumita nevoie care este adusa in terapie de catre pacient sau terapeut. In acest caz problema trebuie clar definita de la bun inceput. Acesti parametri reprezinta functii ale campului, iar durata si frecventa depind de nevoile emergente ale pacientului si ale relatiei terapeutice. Aceste aspecte trebuie discutate in terapie intr-o maniera dialogica. De obicei exista o frecventa saptamanala a sedintelor, dar este posibila si o intelegere diferita intre terapeut si pacient cu scopul de a oferi cel mai bun suport terapeutic. De obicei terapia este un proces continuu, dar uneori exista nevoia de lucru intermitent sau neregulat. Un gestalt terapeut este capabil sa discrimineze cand o cerinta referitoare la durata sau frecventa are scopul sa sprijine procesul sau sa evite teme importante. Este constient ca si cea de-a doua posibilitate este rezultatul unei nevoi de sprijin in relatia terapeutica. Terapeutul se poate orienta in decizia sa bazandu-se pe si utilizandu-si starea de awareness, procesul dialogic cu pacientul, ajutorul provenit din procesul de supervizare sau intervizare.

Domeniul 5

Diferite tehnici si interventii

Introducere

Gestalt terapeutii impartasesc importanta interventiilor terapeutice generale descrise sin nucleul competentelor (stabilirea unei aliante „functionale de lucru”, gestionarea continutului emotional al sedintelor si utilizarea „altor tehnici” si interventii). Gestalt terapeutii sunt in mod deosebit atenti in a preveni pericolul perceperii Gestalt terapiei drept un set de tehnici folositoare. Interventia trebuie sa fie bine inradacinata in situatia terapeutica actuala.

Dupa Laura Perls, gestalt terapeutii pot include o extraordinara varietate de interventii terapeutice in munca lor, atita vreme cat acestea sunt existential-fenomenologice, experientiale si experimentale (L. Perls in Amendt-Lyon, 2003). Psihoterapia este la fel de mult o arta, pe cat este si o stiinta si de aceea intuitia si caracterul direct, nemijlocit ale artistului sunt la fel de necesare unui bun terapeut, precum si educatia stiintifica. (L. Perls, 1978). Un gestalt terapeut sprijina co-crearea unei experiente pline de sens la frontiera-contact, urmind criteriile estetice ale evaluarii (Perls, Hefferline&Goodman, 1994, 65-66; Bloom, 2003; Spagnuolo Lobb&Amendt Lyon, 2003). Astfel, abordarea gestaltista se bazeaza pe creativitate si flexibilitate (Spagnuolo Lobb&Amendt Lyon, 2003; Zinker, 2004), valorizeaza intuitia terapeutului si utilizeaza o scala bogata de instrumente non-verbale si lucru corporal dincolo de dialogul verbal.

5.1. Un gestalt terapeut este familiar cu

- Awareness, contact si experiment pot fi vazute ca trei instrumente terapeutice fundamentale ale abordarii gestaltiste (M. Polster, 2005). Interventiile terapeutice trebuie sa fie indreptate in esenta catre awerness si contact. Terapeutul utilizeaza interventia spre a sprijini potentialul natural catre schimbare al clientului (in acord cu teroria paradoxala a schimbarii), terapeutul nefiind agentul schimbarii.
- Teoria campului furnizeaza „liantul cognitiv” de baza (Yontef, 1993) care integreaza diferitele aplicatii practice ale teoriei gestaltiste. Gestalt terapeutul este capabil sa vada interconectarea reciproca a clientului si situatiei, unde toate aspectele se influenteaza unele pe celelalte si se schimba constant si unde self-ul este un fenomen inter-subiectiv si emergent al campului. Gestalt terapeutul este capabil sa previna modul de gindire dihotomic si liniar. El se vede pe sine ca parte a situatiei terapeutice, iar experienta sa, drept un fenomen de camp pe care le

poate explora cu curiozitate ca o sursa pretioasa de informatii. Observa dificultatile clientului ca fiind o ajustare creativa, cea mai buna modalitate de a fi disponibil in acel moment. Exploreaza impreuna cu clientul cum campul prezent se organizeaza si se centreaza asupra diferitelor aspecte ale campului [n.tr. *mai larg*] (relatia terapeutica, sentimente, ganduri si experiente corporale ale clientului si ale terapeutului). Este capabil sa modifice cu flexibilitate perspectiva intre „aici si acum” si campul mai larg din afara situatiei terapeutice inclusiv la patternuri relationale trecute din istoria clientului. Este capabil sa foloseasca aceste doua perspective diferite intr-un mod in care sa se imbogateasca reciproc.

- Gestalt terapia construiește pe teza sintetică a existenței dialogice a lui Martin Buber (Buber, 1923, 1990) și folosește principiul acestuia de relație dialogică în cadrul terapiei. În același timp, Gestalt terapia lucrează cu mai multe intervenții afirmative, precum experimentele. Gestalt terapeutul echilibrează creativ momentele dialogice cu cele orientate pe sarcină: unul poate fi mai mult în prim-plan, celălalt mai mult în fundal și în momentul următor ele își pot modifica gradual pozițiile. Ambele aspecte sunt permanent prezente și există o tensiune creativă între „este” (is-ness) și a face (Greenberg, 1997), între centrarea orientată pe awareness, a fi în aici și acum, și accentul occidental pe acțiune și a face (Melnick, 2005).

5.2. Un gestalt terapeut este capabil să :

- Lăse ca intervențiile sale să fie conduse de conceptele teoretice ale Gestalt terapiei și în același timp să fie croite pe măsura situației terapeutice concrete.
- **Awareness.** sarcina elementară a terapeutului este de a oferi clientului sau condiții de siguranță și suport în care acesta își poate largi starea de awareness. Aceasta poate ajuta clientul să aibă mai multe alegeri libere și să fie mai responsabil pentru modul în care relationează cu mediul și cu sine.
- **Contact.** Terapeutul se concentrează pe contactul aici și acum al situației terapeutice. El sprijină co-crearea experienței la frontiera-contact. Terapeutul ajută clientul să observe cum pattern-urile obișnuite de relaționare apar în calea modului de creare a contactului dintre client și terapeut. Terapeutul oferă condiții sigure pentru client ca acesta să încerce moduri noi, creative de contact.
- **Teoria paradoxală a schimbării.** Schimbarea vine când o persoană devine ceea ce este (Beisser, 1970). Gestalt terapeutul nu împinge către schimbare, ci este capabil să lăse procesul terapeutic să curgă și accepte ceea ce este. Astfel el permite schimbării să se petreacă.

- **Centrarea pe proces.** Gestalt terapeutul exploreaza cum si ce se intimpla in cadrul dinamicii procesului de psihoterapie, cum dinamica figura-fond se desfasoara in timpul sedintelor, unde lucrurile importante pentru client vin in prim-plan.
- **Experimentarea.** Un experiment se bazeaza in egala masura pe a face si pe experienta directa in loc de a gindi despre si a descrie. In situatia terapeutica, terapeutul ajuta activ clientul sa-si sporeasca starea de awareness (Mackewn, 1999) si sa-si contacteze potentialul. Terapeutul sugereaza experimentarea unei schimbari specifice, a unei expresii sau comportament. Terapeutul este capabil sa creeze un mediu sigur unde clientul sa accepte propria anxietate referitoare la iesirea din familiar si la riscul de a actiona diferit (Philippson, 2001). Punctul de pornire de baza in crearea unui experiment este acela de a fi orientat catre proces; procedura de baza este de a invata prin actiune/a face. Un gestalt terapeut face diferenta dintre o tehnica, care este un exercitiu pregatit in prealabil spre a induce o anumita stare sau spre a directiona clientul catre un scop anume (e.g. Exerciitiu de relaxare), si un experiment. Un experiment se naste din procesul relatiei terapeutice (amendt Lyon, 2003), este sprijinit de curiozitatea terapeutului si nu este controlat nici de client, nici de terapeut (Mackewn, 1999). O abilitate fundamentala a terapeutului este de a abandona eforturile de a aduce experimentul la un anumit rezultat, deoarece in mod esential experimentul tinteste catre obiectul procesului (Joyce, Sills, 2006) care nu pot fi planificate. A avea un scop ante-planificat implica o definitie a cum ar trebui sa fie, sa simta sau sa se comporte pacientul, iar aceasta poate fi nu doar inefficient, ci si periculos. Un experiment pune in lumina conturul figurii care apare in cimpul impartasit de client si terapeut (Roubal, 2009). Exemple de experimente adesea folosite: „scaunul gol”, amplificarea miscarilor corporale sau pattern-urilor de vorbire, repetarea diferitelor propozitii, schimbarea completa pentru explorarea polaritatilor, verificarea directa a input-urilor senzoriale (vaz, auz, pipait), schimbarea unei modalitati senzoriale cu o alta (vizual, acustic, miscare), modificarea distantei sau a pozitiei intre terapeut si client, lucrul cu vise. Terapeutul este capabil sa stabileasca potrivit momentul si intensitatea experimentului (Zinker, 2004; Joyce, Sills, 2006) tinand cont de sistemele exterioare si interioare de suport.
- **Aplicarea metodei fenomenologice.** Aceasta permite explorarea experientei subiective a clientului si sensul acesteia pentru client. Terapeutul este capabil sa puna intre paranteze, sa puna deoparte sau sa fie aware de propria intelegere, este capabil sa schimbe centrul atentiei de la prim-plan la fundal si apoi indarat, sa descrie fara sa evalueze ceea ce este evident prin simturi si sa trateze toate fenomenele ca fiind potential egale (Fleming Crocker, 2009; Bloom, in curs de aparitie).
- **Intrarea intr-un dialog existential.** Un gestalt terapeut este capabil sa

intre intr-o intalnire autentica, personala cu clientul si este deschis la experienta co-creata care ii influenteaza si ii schimba pe amandoi. Contactul dintre terapeut si client formeaza terenul unde o intalnire vindecatoare Eu-Tu se poate petrece, in care ei se accepta unul pe celalalt (si pe ei insisi) asa cum sunt si nu incearca sa se schimbe sau sa se foloseasca. Terapeutul este capabil de „includere”, incercind pe cit de mult posibil sa experimenteze cum este sa fi celalalt (clientul) fara sa renunte la propria existenta unica ca alta persoana (terapeut). Terapeutul confirma existenta clientului asa cum este, este prezent in mod autentic ca persoana si „incercuieste” fara intentie ceea ce se intimpla in dialog. Terapeutul este capabil de perceptia procesului reciproc intersubiectiv cu dimensiunea emergenta care transcende individul. Terapeutul este capabil sa gestioneze fenomenele de „transfer” si „contra-transfer” ca si „co-transfer” (Joyce&Sills, 2006), o experienta reciproc co-creata formata atat prin pattern-uri istorice, cat si prin modalitati de contact noi, actuale, creative.

5.3. Concluzii

- interventia gestaltista se bazeaza pe explorarea a ceea ce e prezent la frontiera-contact
- Explorarea este centrata pe situatia terapeutica si sprijina intentionalitatea emergenta
- Situatie este intotdeauna pe cat de buna se poate in intregime si inchisa si se poate schimba conform cu teoria paradoxala a schimbarii
- Terapeutul sprijina episodul contactului urmind criteriile intrinseci (estetice) ale bune forme
- Experimentele sunt facute cu scopul clarificarii a ceea ce se intimpla si spre a deschide catre noi posibilitati
- Terapeutul sprijina asimilarea noutatii in timpul sedintei
- Gestalt terapeutul este capabil sa aplice principiile de baza ale teoriei Gestalt terapiei in cadrul lucrului individul, de cuplu, familie si grup, cu cunoasterea abordarilor specifice utilizate in aceste cadre.

Domeniul 6

Managementul schimbarii, crizei si lucrul cu trauma

6.1. Gestionarea procesului de schimbare

- Constientizarea momentelor dificile, ceea ce implica a fi constient de:
- Momentele dificile ale relatiei client/terapeut, care pot fi reprezentari ale dificultatilor altor relatii ale clientului.
- Etapele schimbarii: stagnare, polaritate, difuzie, contractare si expansiune

(Staemmler).

- A fi capabil de gestionarea teoriei paradoxale a schimbarii (Beisser, 1970)
- A fi capabil de gestionarea proceselor experiential-existentiale asa cum, spre exemplu, sunt descrise de Lewin si Kemmis si restul (1990), numite si „cercetarea actiunii” /” action research”. Etape ca awareness asupra situatiei, experimentarii unei situatii, observatii facute in timpul unei experimentari si incheierea prin reflectie critica si definirea invataturii.
- A fi capabil de a vedea formatiunilor figura/fond in situatia curenta client/terapeut si a vedea ca modul de formare a figurii/fond intr-un context mai amplu de situatii: cultural-social-economic

6.2 Lucrul cu persoane aflate in criza

Constientizarea interventiilor in criza implica :

- A fi constient de criza ca si fenomen de camp si nu doar ca fenomen individual.
- A fi constient de impactul crizei asupra relatiei terapeutice si ca posibil mesaj pentru terapeut.
- A fi constient de aspectele privind siguranta/ securitatea in criza (riscul de auto-vatamare).
- A fi constient de aspectele pozitive ale crizei ca potential de schimbare si dezvoltare.
- A fi capabil de a contine emotii coplecitoare prin sprijin specific si prezenta la frontiera-contact.
- A fi capabil de a sprijini constientizarea corporala si stapinirea prin acordare, interventii specific corporale (i.e. asupra respiratiei), impamintare, de contact, atingere, cuprindere etc intr-un mod potrivit si non-invaziv.
- A fi capabil de a da indivizilor sau familiilor posibilitatea de a contribui activ si deschis la procesul dezidentificare si agreere a strategiilor cele mai potrivite pentru gestionarea riscului.
- A fi capabil de a sprijini clientul in explorarea unor noi posibilitati si posibile noi urmari si a unui nou echilibru de viata dupa criza.
- A fi capabil de a identifica, lamuri si inregistra nevoia de interventii legale si procedurale necesare crizei, precum si tipul acestor interventii.
- A fi capabil de a impartasi informatii conform cu cerintele legale, politice si procedurale.

6.3 Lucrul cu persoanele traumatizate

Constientizarea in lucrul cu trauma implica :

- A fi constient de prezenta traumei si reprezentarile sale aici si acum.
- A fi constient de traume singulare si complexe, precum si de complexitatea traumei si a raspunsurilor traumatice care implica persoana ca intreg, functionarea sa fizica, emotionala, comportamentala, cognitiva, sociala si spirituala.
- A fi constient de riscul re-traumatizarii in lucrul terapeutic care implica expunere.
- A fi capabil de lucru in aici si acum, cand aici si acum sunt de nesuportat (Bauer, 2003).
- A fi capabil de discriminare intre traume acute si traume cronice.
- A fi capabil de a aplica constientizarea asupra secventei de contact in cazuri de trauma.
- A fi capabil de a sprijini clientul in restabilirea simtului de auto-control, granite personale, awareness si functii de contact.
- A fi capabil de a contine emotii coplecitoare prin concentrarea atentiei si prezenta la frontiera-contact.
- A fi capabil de a sprijini constientizarea corporala si stapinirea prin acordare, interventii specific corporale (i.e. asupra respiratiei), impamintare, de contact, atingere, cuprindere etc intr-um mod potrivit si non-invaziv.
- A fi capabil de a sprijini clientul catre transformarea sensului evenimentului traumatic, dezangajarea din trauma si integrarea si incheierea.
- A fi capabil de a sprijini clientul in construirea capacitatii de acceptare a schimbarilor post-trauma si explorarea unor noi directii in viata de dupa trauma, incluzind constientizarea cresterii/dezvoltarii post traumatice.
- A fi capabil de a inregistra, lamuri si comunica actiuni si nevoia de actiuni viitoare, conform cu cerintele legale, politice si procedurale.

Domeniul 7

Incheierea si Evaluarea

7.1 Lucrul catre incheierea psihoterapiei si gestionarea concluziilor

Incheierea unei psihoterapii este o parte semnificativa a procesului terapeutic. In aceasta etapa trebuie luat in considerare conceptul gestaltist de teoria campului. Dupa cum stim, teoria cimpului priveste toate evenimentele ca functie a relatiei dintre multiple forte ce interactioneaza. Fortele interactiunii formeaza un cimp in care fiecare parte a sa afecteaza intregul iar intregul afecteaza partile cimpului.

Niciun eveniment nu apare izolat. Intregul camp determina toate evenimentele din camp, cu unele forte operind intr-o figura, iar altele operind pe fond

(Yontef, 2002). De asemenea, etapa de post-contact și aplicarea ei este importantă în acest moment al terapiei. După cum spunea Perls „și noi găsim atunci când acceptăm și intrăm în această zonă a nimicului, a vidului, abia atunci desertul începe să înflorească. Vidul cel gol devine viu, este umplut. Vidul steril devine un vid fertil” (Perls, 1969, pg. 57 cf. Mackwen, 1997). Mai mult, conceptul de ajustare creativă trebuie luat în considerare, deoarece este foarte important pentru încheierea procesului terapeutic. În final, a realiza unicitatea cuiva și faptul că este muritor sunt aspecte semnificative ale terminării procesului de încheiere a relației terapeutice și trebuie de asemenea incluse în această etapă.

7.1.1 Un gestalt terapeut este :

- Competent în folosirea conceptului de teorie a câmpului și este conștient de importanța acestuia pentru încheierea terapiei. Condițiile de câmp ale încheierii trebuie luate în considerare (durata procesului terapeutic/ de consiliere, aspectele concrete din viața terapeutului și a clientului, semnificația încheierii și a plecării din terapie ca experiență a clientului).
- Conștient de importanța pe care funcțiile self-ului și sistemele de suport o au pentru încheierea și concluziile terapiei. Este important ca terapeutul să lărgască conștiința clientului privind propriile sisteme de susținere în etapa de încheiere a procesului.
- Conștient de importanța pe care relația dialogică o are în această etapă, aceasta fiind punctul culminant în încheierea procesului terapeutic.
- Capabil de a utiliza și aplica conceptul de gestalturi neîncheiate în această fază. La încheierea terapiei, asociații cu experiențe precedente privind separarea și sfîrșitul pot apărea. Un gestalt terapeut trebuie să lucreze cu clientul asupra conceptului de gestalturi neîncheiate referitor la sentimente asociate cu separări precedente și separarea de la sfîrșitul terapiei.
- Conștient de noțiunea de ciclul contactului (experienței) și etapa de post-contact în această fază. Post-contactul este o figură în această parte a procesului terapeutic și este semnificativ pentru client ca acesta în siguranță să exploreze această fază împreună cu terapeutul.
- Competent în a utiliza metoda fenomenologică în această etapă. Felul în care pacientul simte terapeutul în interacțiunea terapeut-pacient este o realitate fenomenologică validă la fel ca și noțiunea terapeutului despre sine.

7.1.2 Un gestalt terapeut este capabil să :

- Recunoaște momentul când va elabora teoria câmpului în această etapă particulară de încheiere a terapiei. Folosirea teoriei câmpului are

- nevoie de suportul co-crearii unui proces intre terapeut si client.
- Sprijine clientii in internalizarea experientei terapiei in structura lor si in repertoriul de instrumente de autosuport pentru viitor prin folosirea conceptelor de functionare a selfului si a sistemelor de suport. Aceasta este foarte important pentru client si ii confera un sentiment de implinire in procesul terapeutic.
 - Sa lucreze cu clientul in cadrul unei relatii dialogice, sa exploreze si sa numeasca ceea ce nu a fost atins. Atat pentru client cat si pentru terapeut este important sa verbalizeze ceea ce nu a fost atins in terapie intrucat aceasta poate sa influenteze finalul procesului terapeutic.
 - Sa simta schimbările in calitatea contactului atunci cand sunt abordate gestalturile neinchiate la finalul terapiei si sa reflecteze asupra acestuia impreuna cu clientul. Conceptul de gestalt neinchiat si implementarea acestuia la finalul terapiei ar putea fi vindecatoare pentru client si terapeut si de asemenea pentru relatia terapeutică.
 - Sa incurajeze clientul sa experimenteze inactivitatea sau golul in timp ce ii ofera suport pentru aceasta ca parte a finalului procesului terapeutic.
 - Sa ia in considerare perspectiva fenomenologica atunci cand finalizeaza o terapie si sa lucreze cu sentimentele legate de inchiere. Perspectiva fenomenologica si perspectiva legate de inchiere par sa fie inseparabile in aceasta faza a terapiei.

7.2 Consemnarea si evaluarea cursului psihoterapiei

Atunci cand vorbim de evaluarea psihoterapiei, inainte de toate trebuie sa fim constienti ca terapeutii au abordari diferite in ceea ce priveste masurarea si consemnarea datelor din sedintele de terapie. Chiar daca acest lucru este adevarat descoperirile importante ale unor autori trebuiesc luate in considerare. Bondi (2006) a publicat un raport pentru COSCA (Corpul Profesional pentru Consiliere si Psihoterapie din Scotia) in care ea sustine „ desi unele studii arata variatii modeste in eficienta diferitelor abordari pentru diferite situatii, mesajul copleșitor care reiese din aceste studii este ca orientarea metodologica nu este un factor semnificativ in ceea ce priveste eficienta. Aceasta pozitie este sprijinita de descoperiri ale CORE (Rezultate Clinice ale Evaluarii de Rutina) Baza Nationala de Date in Cercetare (Stiles, Barkham, Twigg, Mellor-Clark & Clark si Cooper , 2006). De asemenea , conform autorilor Hynes si Johnson (2009) este nevoie sa diferentiem termenii de efectivitate, eficienta, eficacitate. Ei propun un sumar succint al celor trei concepte.

Eficacitatea este gradul in care interventiile conduc la rezultate pozitive in conditii ideale. Conditii ideale sunt adesea laboratoare de cercetare sau conditii experimentale care pun la dispozitie studii cu grad inalt de validitate interna.

Efectivitatea reprezinta masura in care tratamentele pun la dispozitie rezultate pozitive pentru pacient in lumea reala.

Eficienta este masura in care un tratament pune la dispozitie rezultate relativ mai bune decat alte tratamente. (Haynes&Johnson, 2009, pp 302-303, conform lui Brownell, 2008).

Tinand cont ca evaluarea psihoterapiei trebuie sa fie diferita de cea medicala sau cea statistica, Brownell (2008-2010) propune folosirea mandatului ca si construct filozofic care face referire la nivelul de justificare pentru o actiune data si care are baze diferite. Poate sa fie bazata pe experienta personala si afirmatia ca un psihoterapeut pretinde ca stie ca ceea ce face el sau ea este eficient pentru ca terapeutul a vazut rezultate la clientii sai care le-au schimbat viata si le-au adus in general satisfactie. De asemenea trebuie sa tinem cont de dezavantajele de a nu avea o evaluare cantitativa.

7.2.1 Un gestalt terapeut este :

- Competent sa aplice teoria si metodologia terapiei gestalt in procesul de evaluare a psihoterapiei in special conceptul de awarness si aplicarea lui in procesul terapeutic al clientului. Fara cunostinte si abilitati de aplicare a conceptului de awarness un gestalt terapeut nu va putea evalua procesul de psihoterapie in toata complexitatea lui.
- Constient de importanta pe care teoria paradoxala a schimbarii o are pentru procesul de evaluare a cursului psihoterapiei. Conceptul teoretic este crucial pentru evaluarea gestalt terapiei in psihoterapie iar terapeutii trebuie sa fie constienti de aceasta in lucrul cu clientii.
- Competent sa foloseasca dovezi bazate pe practica clinica in procesul de evaluare al psihoterapiei.

7.2.2 Un gestalt terapeut este capabil sa :

- Inteleaga ca awarness-ul, autenticitatea si contactul cu sinele sunt partile elementare a unui proces de evaluare in terapia gestalt ce trebuiesc luate in considerare de catre terapeut atunci cand evalueaza procesul terapeutic al unui client.
- Sublinieze abordarea dialogica si gasirea de raspunsuri cu privire la ce ar fi putut fi eficient/de ajutor pentru client.
- Foloseasca conceptul de teorie paradoxala a schimbarii si sa aiba o dovada clara ca acest concept este cunoscut de catre client in viata si terapia sa (ca clientul este pregatit sa se vada pe sine asa cum este, nu asa cum ar trebui sa fie).
- Puna in aplicare observatiile si evaluarea legate de procesul corporal (de ex. schimbarile de postura) in aceasta faza a terapiei.

Domeniul 8

Colaborarea cu alți profesioniști

Un Gestalt Terapeut este conștient de nevoia și de oportunitatea de a colabora cu alți profesioniști, astfel încât să poată oferi suport clienților săi și să promoveze bună starea personală și relațională (Joyce & Sills, 2001). Lucrul eficient într-un domeniu de activitate necesită adesea colaborarea cu alți profesioniști activi. Categoria profesioniștilor cu care un terapeut colaborează relevă aria de competențe a acestuia: în spitale și centre de sănătate mentală, în școli, firme mai mari sau mici, în cadru juridic sau militar, asistență socială, etc. Noi ne consultăm cu, informăm, sau colaborăm cu alți profesioniști sau instituții, în măsura în care acestea sunt în favoarea beneficiarilor (Behnke, 2005). Un Gestalt Terapeut este receptiv față de noile descoperiri legate de procesul terapeutic, fie din aria Gestalt terapiei, fie din aria altor orientări psihoterapeutice, și ia în considerare aceste descoperiri în lucrul cu clienții săi. (EAGT- Codul Etic de Practica Profesională). Adoptarea oricărei doctrine și supunerea față de orice dogmă teoretică poate fi un dezavantaj pentru un clinician și poate duce la o anumită rigiditate care limitează abilitatea persoanei de a acționa în acord cu cerințele unei situații particulare. Adoptarea unei doctrine duce mai degrabă la omiterea resurselor interne și externe care pot fi utile clientului decât la integrarea lor. Un Gestalt terapeut știe că experiențele reale depășesc aria de cuprindere a teoriilor, și că cel mai bun mod de abordare a complexității naturii umane este prin extinderea, reîmprospătarea și reînnoirea continuă a cunoștințelor și ideilor. Recunoscând complexitatea și diversitatea experienței, putem să depășim punctele de vedere limitate care reflectă numai o singură perspectivă a realității (Roberts în Polster & Polster, 1999, p. 16-19). Prin procesul de formare continuă, ce se desfășoară pe tot parcursul vieții profesionale, Gestalt terapeutul își îmbogățește și aprofundează competențele personale și profesionale.

8.1 Un Gestalt terapeut este familiar cu :

- Principalele concepte teoretice care stau la baza terapiei Gestalt: existențialism, umanism, teoria câmpului, o abordare fenomenologică și holistică a naturii umane și a experienței, etc.
- Principiile de bază ale altor abordări terapeutice, cât și cu ideile contemporane care influențează teoria Gestalt terapiei.
- Principalele rezultate ale cercetărilor din domeniu - din aria Gestalt terapiei cât și din aria altor abordări psihoterapeutice. Gestalt terapeutul înțelege modul în care noile cunoștințe dobândite pot influența practica sa.
- Procesul diagnostic din Gestalt terapie (modificările contactului, dimensiunile awareness-ului, gradul de suport al sinelui, stiluri de

contact sau relație, etc.), ca și cu criteriile relevante de diagnostic din DSM și ICD (vezi Domeniul 3).

- Rolul și funcția altor profesii, apreciind diferențele esențiale cât și trăsăturile comune.
- Dimensiunile sociale, culturale și politice implicate în sănătatea mentală și în tratament. Clientul nu este izolat de context și de interconexiuni. Aspectele sociale, culturale și politice influențează contextul vieții clienților, atât în cazurile de sănătate cât și în cazurile de boală. Chiar dacă lucrăm cu un singur client, contextul mai larg este întotdeauna abordat și implicat.
- Implicațiile sociale și politice ale activității terapeutului, rolul său și atribuțiile sale într- un context specific unde intervenții specifice metodei Gestalt pot fi aplicate, rolul și atribuțiile sale în cadrul colaborării cu alți profesioniști, și într- un sens mai larg, rolul și atribuțiile sale în societate.
- Politicile actuale legate de sănătatea mentală, legislația națională și codul etic care reglementează activitatea sa profesională.
- Organizațiile profesionale naționale și internaționale care cuprind colegi de aceeași orientare sau de orientări diferite, cât și organizațiile europene cum ar fi: EAGT (Asociația Europeană de Gestalt Terapie) și EAP (Asociația Europeană de Psihoterapie), ca platforme de întâlnire și schimb cu psihoterapeuți de aceeași orientare sau de orientări diferite.

8.2 Un Terapeut Gestalt este capabil să :

- Recunoască perspectivele multiple din care experiența umană poate fi privită și să tolereze diferențele, nesiguranța și tensiunea polarităților aparent incompatibile, bazându- se pe proces și dialog pentru a ajunge la o mai bună înțelegere și la un acord comun.
- Să participe, folosind limbajul și atitudinea potrivită, într- o relație dialogică Eu- Tu, să evite dezechilibrele de putere atât în relație cu alți profesioniști cât în relație cu clienții săi.
- Să promoveze și să stabilească relații profesionale eficiente. Creează legături cu alți profesioniști și lucrează într- un mod colaborativ, oferind clienților săi o perspectivă umanistă și „ integrată în contextul câmpului”.
- Să comunice altor profesioniști filosofia și principiile fundamentale care susțin Gestalt terapia, observațiile și perspectiva diagnostică Gestalt, procesul terapeutic și rezultatele procesului terapeutic. Un terapeut Gestalt este capabil să creeze un spațiu comun de înțelegere și să comunice cu diferiți profesioniști în contextele diferite în care Gestalt terapia este aplicată (practică privată, cadru clinic, școli, organizații, etc.).

- Să facă observații diagnostice și să tragă concluzii utilizând un limbaj de specialitate, fie specific Gestalt, fie specific DSM/ICD. Terapeutului Gestalt îi este necesară abilitatea de a descrie un client în termeni diagnostici care să permită dialogul cu alți profesioniști.
- Să creeze legături cu persoane care activează în alte domenii și în alte instituții, astfel încât să poată oferi siguranța terapeutică și diagnostică necesară și mijloace utile clienților săi.
- Să stabilească când și cum să trimită un client către alți profesioniști/practicieni (terapeuți Gestalt, un terapeut de o altă orientare, psihiatru, etc.). „ Terapeutul Gestalt se angajează numai în acele sarcini unde știe, sau ar trebui să știe, că are competențele necesare pentru a le aborda și a le încheia într- un mod benefic pentru procesul clientului. În timpul unui proces în desfășurare, terapeutul Gestalt, ulterior descoperirii limitelor competenței sale, fie va trimite clientul către alt profesionist, fie va colabora cu alt profesionist/ alți profesioniști” (EAGT- Codul Etic de Practica Profesionala).
- Să desfășoare activitatea sa practică în acord cu politicile medicale relevante, în acord cu codurile etice și cu reglementările juridice.

Aționând în acord cu standardele etice și atunci când cooperează cu alți profesioniști, Gestalt terapeutul trebuie să aplice Codul Etic de Practica Profesionala EAGT în special în următoarele situații:

- Gestalt Terapeutul oferă clientului informații relevante și nu ascunde clientului informațiile în legătură cu serviciile profesionale oferite de alți colegi, alte instituții sau informațiile legate de alternativele pe care clientul le are (EAGT- Codul de Etică al practicii Profesionale).
- Gestalt Terapeutul caută suport și clarificare, în cadrul interviziunii cu colegii experimentați, în ceea ce privește dificultatea sa într- o situație problematică. Terapeutul caută supervizare, individuală sau de grup, în funcție de cadrul care este cel mai potrivit pentru suport și clarificare într- o situație particulară. Terapeutul este capabil să utilizeze ceea ce a dobândit ca urmare a consultării cu alți profesioniști, reușind să asimileze toate informațiile clinice relevante, perspectivele și resursele, și transformarea lor într- o intervenție potrivită (EAGT- Codul de Etică al practicii Profesionale).
- Gestalt Terapeutul se exprimă într- un mod specific, aici și acum, fără a judeca sau a eticheta atunci când comunică cu clienții săi sau cu alți profesioniști. Terapeutul Gestalt respectă, și în public, activitatea altor colegi și se abține de la a face remarci jignitoare despre alte modele teoretice, școli sau colegi care îndeplinesc diferite roluri (EAGT- Codul de Etică al practicii Profesionale).
- Gestalt Terapeutul respectă colegii săi și activitatea acestora. Terapeutul nu va accepta o sarcină sau un proiect în care un alt coleg

este deja implicat, mai ales atunci când există un contract terapeutic între client și un alt terapeut. Atunci când există îndoieli, Gestalt terapeutul intră în dialog cu colegul său, după ce a obținut acordul clientului său (EAGT- Codul de Etică al practicii Profesionale).

- Gestalt Terapeutul acționează responsabil și nu va accepta beneficii economice sau personale pentru trimiterea clienților către alți colegi sau alte instituții (EAGT- Codul de Etică al practicii Profesionale).
- Dacă un Gestalt terapeut devine conștient de faptul că un coleg are un comportament care poate aduce daune domeniului psihoterapiei, are datoria de a confrunța acel coleg și/sau de a informa asociația profesională din care face parte (EAGT- Codul de Etică al practicii Profesionale).
- Gestalt Terapeutul ia în considerare argumente profesionale pentru a determina când să dezvăluie informații confidențiale, astfel încât să coopereze cu alți profesioniști. Un terapeut Gestalt identifică informațiile care ar trebui dezvăluite, în acord cu standardele etice, pentru a minimiza încălcarea confidențialității (EAGT- Codul de Etică al practicii Profesionale).
- Dacă Gestalt terapeutul se află în conflict între diferite sau diverse cerințe și ipostaze etice și nu poate rezolva acest conflict singur sau cu ajutorul intervizării sau supervizării, terapeutul se adresează comitetului Etic al NAO, NOGT sau altor Asociații Naționale sau Internaționale de referință (EAGT- Codul Etic de Practica Profesionala).
- Participarea socială într- o manieră responsabilă. În rândul profesioniștilor cu care colaborează, promovarea principiilor dezvoltării, ale autoreglării și adaptabilității ființelor umane, sistemelor sociale și societăților.

Domeniul 9

Utilitatea Supervizarii, Intervizarii si Evaluarii critice

9.1 Supervizarea

Folosind supervizarea, Gestalt terapeutul trebuie sa fie familiar cu :

- Metoda dialogica, ca principiu si atitudine in relatia terapeutica care include: Prezenta, Cuprindere si Angajament la dialog. Terapeutul si supervizorul sunt prezenti in mod activ ca si persoane si se arata pe ei insisi intr-o comunicare autentica si lipsita de rezerve. Folosirea prezentei si a dezvaluirii de sine trebuie sa fie in serviciul terapiei/supervizarii. Cuprinderea este o dorinta (dispozitie) de a fi atins si miscat de cealalta persoana, mentionand in acelasi timp o

constientizare de sine. Dialogul este o forma de relationare bazata pe experientele fiecareia dintre persoane. Intr-un dialog autentic ambele parti au perspective valoroase si necesare cu care sa contribuie. (Schulz, 2004)

- Teoria campului ca si o cale de a intelege felul in care contextul propriu unuia influenteaza cum el se experimenteaza pe sine sau pe altcineva. O persoana nu poate fi inteleasa fara a intelege campul sau contextul in care traieste. Nici un eveniment nu se intampla in izolare. Teoria campului priveste spre toate evenimentele ca o functie a relatiei dintre multiple forte care interactioneaza. Interactiunea fortelor formeaza un camp in care fiecare parte din camp afecteaza intregul si intregul afecteaza toate partile din camp. (Yontef, 2002). Atat supervizorul cat si supervizatul pasesc campul terapiei cu clientul intr-un proces paralel. Supervizorul poate sa-i dea terapeutului un fundament sa recunoasca ce se intampla in relatia cu clientul sau.
- Principiul fenomenologic al Gestalt terapiei. In psihologia Gestalt. Metoda fenomenologica se refera la " atat de naiv si plin de descriere a experientei directe pe cat e posibil". Metoda fenomenologica amplifica experienta directa, imediata, spre a reduce distorsionarea, invatarea prejudiciata si prealabila. In terapia Gestalt nu se sustine ca cineva dobandeste adevarul obiectiv prin "fixatii". In gandirea fenomenologica, realitatea si perceptia sunt co-creatii interactionale, ele sunt rezultate din relatia dintre cel care percepe si cel percept. (Yontef, 2002). In supervizare focalizarea este mai mult in "cum" se dezvolta procesul terapiei decat in "de ce". Supervizorul nu cauta o "explicatie adevarata", toti membrii din campul terapeutic sunt experti in ceea ce priveste experienta lor relationala.
- Atitudinea relationala, in terapia Gestalt, focalizata spre mesaje meta-teoretice despre natura persoanei, in special a clientului, si cum acestea influenteaza siguranta si stima de sine a pacientilor. Acest aspect a fost discutat indeosebi in jurul subiectelor (temelor) rusinii si valorilor implicate in abordarile cu care se confrunta Gestalt terapia, teme de valoare(de ex. dependenta, autosuficienta, interdependentă). Terapia Gestalt relationala a fost de asemenea preocupata cu mesaje meta-teoretice despre cum se realizeaza terapia. (Yontef,2002)
- Un model relational al supervizarii in context - supervizarea este intotdeauna interpersonală, implica o perspectiva a sistemelor, se angajeaza intr-un proces de regasire a unor date stocate, mai degraba decat o cautare a "adevarului", cere echilibrarea dimensiunii participant-observator. Este o co-creatie a "noului" narativ si a noului inteles de supervizor si supervizat care aduce informatii in lucrul cu clientul (Gilbert & Evans, 2000)
- Transferul si contratransferul dintr-o perspectiva intersubiectiva, atat

clientul cat si terapeutul isi aduc modurile lor caracteristice de a-si organiza campul dintre ei, bazandu-se pe trecuturile lor particulare in ceea ce priveste relationarea, care vor avea tendinta sa le formeze modul in care ei percep prezentul. Dimensiunea interpersonală din spatele scopului Gestalt terapiei poate fi procesul intersubiectiv dintre psihoterapeut si client, sau interrelationarea dintre acestia atribuita ca un proces paralel (Gilber & Evans, 2000)

- Meta-perspectiva si Perspectiva sistemelor. Un Gestalt terapeut adopta dezvoltarea “cuprinderii”, o perspectiva a “celei de-a treia persoane” in toti participatii procesului, capacitatea de a fi constient de multe unghiuri din care procesul terapeutic poate fi vazut, o capacitate de a evalua impactul comportamentului lui asupra celuiilalt si de a fi senzitiv la impactul pe care altii il au asupra acestuia, etc. (Gilber & Evans, 2000).
- Teoria paradoxala a schimbarii Schimbarea nu se intampla printr-o incercare coercitiva asupra persoanei in sine sau a altei persoane de a o schimba, dar are loc daca persoana isi acorda timpul si efortul sa fie ce este – sa fie investita pe deplin in pozitiiile sale curente. Respingand rolul unui agent de schimbare, facem schimbarea semnificativa si sistematica, posibila. (Beisser, 1970). Un gestalt terapeut adopta un agajament fata de proceul de dialog, mai degraba decat un angajament la un obiectiv particular sau o consecinta in terapie sau supervizare.

Folosind supervizarea, Gestalt terapeutul trebuie sa fie apt :

- Sa vorbeasca despre nevoile lui pentru/si in supervizare, sa faca un contract initial si sa-si mentina contractarea cu supervizorul. Terapeutul trebuie sa se deschida si sa fie constient de propriile sentimente in proces, in mod specific sentimentul de teama, si sa faca o intelegere cu supervizorul despre o forma de supervizare care sa fie in mod corespunzator securizanta si motivationala;
- Sa se angajeze in dialog cu supervizorul, intr-o maniera non-ierarhica, privindu-l pe supervizorul ca pe un partener in experienta de invatare fenomenologica mai degraba decat ca pe un expert care stie cum ar trebui sa fie terapia. Terapeutul trebuie sa poata face o alianta de supervizare ca partener activ in co-crearea relatiei si co-crearea sensului in dialog.
- Sa reflecteze intr-o maniera critica in procesul si progresul terapeutic. Terapeutul trebuie sa fie apt sa-si dezvolte o gandire reflexiva critica asupra procesului si progresului terapeutic, apt sa-si defineasca propriile intrebari pentru supervizare, apt sa ia pozitia de “cea de-a treia persoana” cand e nevoie, spre a dobandi mai multa meta-perspectiva de intelegere a procesului si contextului
- Sa exerseze atitudinea fenomenologica, sa se retina de la evaluarea

muncii sale ca fiind buna sau rea , si sa puna deoparte intelegerea initiala, sa extinda awareness-ul descriind fenomenul evident care apare in situatia supervizata. Atat terapeutul cat si supervizorul nu intreaba "de ce" terapeutul sau clientul functioneaza intr-un fel anume, ci exploreaza impreuna "cum" functioneaza. Terapeutul este capabil sa devina constient si sa descrie fenomenul in mod fenomenologic si cum apare acesta. Nu critica fenomenul descris (e.x. interventiile terapeutului, comportamentul clientului, transferul si contratransferul). El le exploreaza mai degraba, folosind dialogul cu supervizorul si folosind diferite posibile experiente creative in supervizare.

- Sa se angajeze sa creeze si sa re-creeze experienta raportandu-se la intrebarea lui in supervizare. Terapeutul este apt sa se foloseasca de faptul ca experienta terapeutica devine prezenta (intr-o anumita masura), de asemenea aici si acum in supervizare. El are curajul si creativitatea sa foloseasca "gestalting-urile", formand situatia terapeutica prin experimente creative (ex, jocuri de rol - terapeutul joaca rolul clientului sau, desen, imaginatie, povesti, metafore, etc.) Terapeutul isi poate folosi awareness-ul actual si feedback-ul supervizorului si o imagine mai complexa a situatiei supervizate. Terapeutul este apt sa isi foloseasca un awareness mai largit sa gaseasca indicii si principii directoare pentru urmatoarea lucrare cu clientul.
- Sa-si largeasca awareness-ul si capacitatea de contact. Cu ajutorul supervizorului devine mai constient de sine intr-un mod holistic, este constient de senzatiile corpului sau, sentimente, ganduri, impulsuri si insight-uri intuitive si sa le onoreze ca o sursa bogata de cunostinte despre situatia terapeutica si auto-suport pentru munca lui. Terapeutul in supervizare isi lucreaza abilitatea si pregatirea pentru un contact, o intalnire existentiala cu clientul. Terapeutul este capabil sa-si creasca contientizarea si capacitatea de contact, pentru a le folosi spre binele clientului. Terapeutul este capabil sa foloseasca supervizarea ca o "a treia parte" in relatia cu clientul, ca fundament si suport. Acesta il ajuta sa evite a repeta pattern-urile de relationare obisnuite, sa fie mai degraba deschis spre nou, spre cai creative de contact de-alungul dialogului cu clientul.
- Sa inteleaga inter-relatiile si contextul muncii terapeutice. Terapeutul nu se percepe fata de client ca doua individualitati separate. In cursul dialogului cu supervizorul, terapeutul devine mai constient de campul intreg al situatiei terapeutice, in care terapeutul si clientul se definesc reciproc si sunt influentati de alte elemente ale unui camp extins. Functionarea terapeutului sau a clientului nu este un fenomen izolat care are "motivele lui intra-psihice", este mai degraba o functie a campului care apare aici si acum in situatii terapeutice. Terapeutul este capabil sa-si distinga nevoile sale si sa acorde atentie procesului

propriu pentru cresterea si ridicarea sa. Este capabil sa-si consolideze aceste nevoi in supervizare si sa le aduca in terapia personala.

- Sa recunoasca si sa localizeze transferul, contratransferul si procesul paralel. Situatiile relationale in supervizare se organizeaza in acord cu regularitati similare cu situatiile terapeutice supervizate. Ex. Terapeutul poate incepe sa fie in legatura cu supervizorul in acelasi fel in care clientul se raporteaza terapeutului. Terapeutul poate, prin prisma dialogului cu supervizorul sa numeasca procesul de transfer sau contratransfer in relatia de supervizare si sa le foloseasca ca o sursa de informatie despre un proces paralel (care este similar in relatia de supervizare si in relatia terapeutica)
- Sa respecte teoria paradoxala a schimbarii si diversitatea in stilurile personale. Terapeutul nu incearca sa se schimbe pe sine insusi. El se bazeaza pe propriul potential si abilitatea de ajustare creativa. Accepta suportul din partea supervizorului care ajuta terapeutul fara sa-l evalueze, sa devina constient de spectrul larg al diferitelor aspecte ale muncii terapeutice, construindu-si propria abordare terapeutica pe care sa o accepte si sa o onoreze. Schimbarea poate avea loc atunci cand este necesara.
- Sa-si recunoasca competentele si potentialul care poate fi dezvoltat, dar si limitele profesionale si personale. Pe parcursul dialogului cu supervizorul, terapeutul isi recunoaste mai multe dintre competentele sale terapeutice, le integreaza in propria abordare terapeutica si isi recunoaste de asemenea si nevoile si posibilitatile pentru dezvoltarea profesionala ce urmeaza. Supervizarea il ajuta pe terapeut sa fie ceea ce este, astfel incat terapeutul sa-si poata dezvolta creativitatea si sa fie constient de propriile limite si aptitudini. Terapeutul trebuie sa fie capabil sa-si aduca atitudinea experimentata in supervizare si in psihoterapie si sa o foloseasca pentru clienti.
- Sa invete din experienta si modelare. Terapeutul este capabil sa se inspire pentru propria sa munca terapeutica cu clientii din folosirea acestor principii mentionate mai sus, din supervizare, dezvoltandu-si in mod gradat un "supervizor interior" de incredere ca reprezentare integrata a unui control de calitate.
- Sa adopte in mod creativ si sa aplice experienta cunoscuta, aducand cunostintele si aptitudinile castigate in supervizare sau in munca sa terapeutica, intr-un mod creativ, cu privire la situatiile terapeutice actuale si la nevoile clientului.

9.2 Intervizarea

Terapeutul isi dezvolta aceleasi aptitudini in intervizare ca si in supervizare (descrise mai sus). In intervizare se pune un accent mai puternic pe a imparti responsabilitatea procesului intervizarii si totodata este un parteneriat egal de

colaborare a terapeutilor prezenti.

Evaluarea critica

Terapeutul este capabil sa evalueze critic munca in supervizare, intervizare si mai inainte de toate in relatia terapeutica. De-a lungul desfasurarii procesului terapeutic, terapeutul poate, dupa o perioada de timp, sa priveasca inapoi la procesul terapeutic si sa-l evalueze impreuna cu clientul. Terapeutul este deschis si curios la punctele de vedere ale clientului si impreuna exploreaza posibilitatile semnificative ale procesului terapeutic viitor.

Domeniul 10

Aspecte etice si culturale sensibile

Introducere

“Pe masură ce devenim o societate cu multiculturalitate în creștere, este din ce în ce mai probabil să întâlnim diferențe de rasă și cultură între client și consilier” (Joyce & Sills, 2010). Trebuie să fim atenți la diversitatea culturală și la valorile și normele altor culturi. În ultima vreme, în psihoterapie, ne-am obișnuit să fim atenți la diferențele de gen-rol în relația terapeutică. O foarte mare importanță o are atenția la genul persoanei și la constelația de gen a relației terapeutice, și la cum aceasta se dezvoltă pe parcursul relației terapeutice.

Lucrul în spațiul European și global lărgeste plaja de aspecte pe care trebuie să le luăm în considerare.

Este foarte probabil să se accepte clienți care au o origine culturală diferită de a terapeutului. Având acest lucru în minte trebuie să fim atenți la ceea ce Pack-Brown, Thomas și Seymour (2008) accentuau cu privire la responsabilitatea etică a consilierilor de a oferi servicii profesionale ce demonstrează respect pentru viziunea culturală asupra lumii, pentru valorile și tradițiile clienților de diverse culturi. Mai mult, Duran, Firehammer și Gonzales (2008) consideră cultura ca parte a sufletului. Asadar, se pare că propriul awareness cultural al terapeutului este foarte important pentru călătoria terapeutică a clientului (Roysircar et al., 2003; Bar-Yoseph Levine, 2005). Ca Gestalt terapeuți suntem provocați să abordăm aceste subiecte în condiții și situații ce se schimbă continuu, din moment ce “toate valorile sunt fundamental relative, schimbându-se în spațiu și timp” (Wertheimer în Lee, 2007). O abordare relațională a eticii vede un răspuns etic la o situație provocatoare ca fiind dependent de câmp și trebuie să găsească o soluție care “continuă dezvoltarea atât a individului cât și a mediului” (Lee, 2007, în Joyce & Sills, 2010).

Dilemele etice fiind prezente, atunci când există un conflict între două sau mai multe valori care pot fi, de asemenea, considerate polarități, acestea trebuie

abordate creativ prin găsirea unei căi ce permite dezvoltarea relației dintre individ și mediu, acționând autentic și cu awareness asupra perspectivelor relationale și de câmp.

10.1. Un Gestalt terapeut este familiar cu :

- Propriile valori legate de identitatea rasială, culturală și de gen, fiind conștient de faptul că aceste aspecte afectează relația terapeutică co-creată. Descoperirea propriilor credințe culturale de către terapeut este foarte importantă pentru procesul terapeutic (Roysircar, 2004). Trebuie luate în considerare aspecte ale diferențelor de orientare sexuală, gen, vârstă, religie, dizabilități și educație.
- Concepte despre diferitele tipuri de probleme etice, cum sunt cele normative și integrative. Etica normativă reprezintă un pol al câmpului, pol care trebuie acceptat inițial. Înaintând, parcurgem o viziune bi-polară în care fiecare pol este la fel de valid, ajungând în final la etica integrativă, unde bun-rău, frumos-urât, etc., se dizolvă în unitate. Integrarea înseamnă formarea unei unități a părților fără a diminua vreuna din părți sau a pierde din proprietățile acestora. Acest model oferă practicantului un mod de a înainta în lucrul cu clientii, care recunoaște existența inerentă a dezechilibrului de putere dintre terapeut și client, și oferă un mod de lucru constructiv cu procesul, și nu cu o listă de "se face" și "nu se face" (Gremmler-Fuhr, 2001, p. 20).
- Conceptul de a trata aspectele etice din Gestalt terapie ca fiind parte dintr-un câmp mai mare, legate mai direct de o extindere radicală a teoriei câmpului. Wheeler (2005) subliniază că individul este aculturalizat încă de la naștere. Conform lui Reck (2009), Levinas afirmă că individul, care este inerent înțeles ca fiind în relație cu un altul, este legat de o responsabilitate etică față de celălalt.
- Conceptul de auto-reglare organismică: la baza atât a clientului cât și a terapeutului se află propriul lor istoric despre rasă, naționalitate și cultura (Joyce & Sills, 2010) iar terapeutul/a este aware de acestea atunci când lucrează cu clientul.

10.2. Un Gestalt terapeut este interesat și curios cu privire la aspecte ale diversității culturale, rasiale și de gen și este capabil să:

- Diferențieze între etica virtuții și etica principiilor: etica principiilor întreabă "este această situație neetică?" în timp ce etica virtuții întreabă "fac ce e cel mai bine pentru clientul meu?". Chiar și în absența unei dilme etice, etica virtuții direcționează practicianul către a fi conștient de comportamentul etic (Meara, Schmidt & Day, 1996, according to Corey, Corey & Callanan, 2011, p.41). Un terapeut Gestalt integrează ambele aspecte în practica sa în vederea luării unor decizii etice cât mai bune.

- Gasească în mod constant soluții noi la întrebările etice ce apar în cadrul relației terapeutice împreună cu clientul, acționând etic și autentic, bazându-se pe codurile etice existente și la care a aderat. Prin aceasta se facilitează abordarea noastră dialogică, ce implică nu doar punerea acestor întrebări ci mai degrabă explorarea posibilităților sensuri printr-un dialog existential cu clientul.
- Aplice principii ale terapiei de proces și relationale în zona de etică cu awareness asupra diversității, multiculturalității și aspectelor de gen.
- Gândească la aspecte etice cu awareness asupra spontaneității și creativității, să le întâlnească ca aspect principale în Gestalt terapie.
- Folosească etica Gestalt terapiei bazându-se pe faze de la identificare la diferențiere și pe continua integrare.
- Fie aware ca terapeutul poate sustine dezvoltarea morală a clientului doar dacă este aware la experiența respectivă și la reflecțiile ce descriu nivelul moral al clientului.
- Aplice metode fenomenologice în aspecte etice fiind aware de faptul că comportamentul nonverbal diferă în diferite culturi.
- Folosească conceptul de contact și granițe în Gestalt terapie cu clientul ținând cont de background-ul cultural al acestuia.
- Aplice conceptul de auto-reglare organismică în aspecte etice cu awareness asupra valorilor culturale.
- Respecte diversitatea culturală atunci când lucrează cu niște clienți cu background cultural diferit și atunci când utilizează teoria câmpului în Gestalt terapie.
- Privească în câmpul mai larg ce influențează relația terapeutică și să își identifice propriile prejudecăți, valori personale, etc.
- Aplice conceptul de Self, mai ales funcția personalitate în acord cu valorile și credințele tradiționale din diferite culturi.
- Aplice pluralismul cultural și să folosească awareness-ul și contactul ca principii Gestalt fundamentale în procesul terapeutic. Să își exploreze propriile credințe și stereotipuri culturale folosind experimente și experiențe Gestalt în grupuri de terapie personală sau de supervizare.
- Folosească un stil experimental interdependent și să se bazeze pe o atitudine experiential-existentială atunci când lucrează cu clienți din altă cultură. Terapeutul este, conform principiilor etice, responsabil pentru folosirea de tehnici (ce, unde, cum, cu cine, etc.) și responsabil pentru a nu restrânge teoria prin utilizarea tehnicilor.

Referințe

1. Amendt-Lyon, N. (2008) *Gender Differences in Gestalt Therapy*. *Gestalt Review*, 12(2): 106-121.
2. Amendt-Lyon, N. (2008) *Reply to Commentaries*. *Gestalt Review*, 12(2):140-143.
3. Amendt-Lyon, N. (2013) *Relational Sexual Issues. Love and Lust in Context*. In: Francesetti et

- al. *Gestalt Therapy in Clinical Practice. From Psychopathology to the Aesthetics of Contact*. FrancoAngeli, Milano
4. Bar-Yoseph Levine T., ed. (2005). *Dialogue Across Cultures*. New Orleans: Gestalt Institute Press.
 5. Meara, Schmidt & Day (1996) In: Corey G., Schneider Corey M. & Callanan P. (2011). *Issues and Ethic in the Helping Professions*. Belmont, CA: Brooks/Cole, Cengage Learning.
 6. Duran E., Firehammer J. & Gonzalez J. (2008). "Liberation psychology as a path toward healing cultural soul wounds". *Journal of Counseling and Development*, 86 (3), 288-295.
 7. Gremmler-Fuhr M. (2001). "Ethic Dimensions in Gestalt Therapy: From a Normative to an Integral Formation of Value Judgments". *Gestalt Review*, 5 (1), 24-43.
 8. Joyce P. & Sills Ch. (2010). *Skills in Gestalt Counselling & Psychotherapy*. London: Sage.
 9. Lee R.G. (2004). *The values of Connection. A relational approach to Ethics*. Gestalt Press.
 10. Pack-Brown S.P., Thomas T.L. & Seymour J.M. (2008). "Infusing professional ethics into counselor education programs: A multicultural/social justice perspective". *Journal of Counseling and Development*, 86 (3), 296-302.
 11. Reck M. (2009). "The Gestalt of Multiculturalism: An Analysis of Gestalt Therapy Theory in Light of Ethnic Diversity with a Focus on Organismic Self-Regulation. Unpublished Doctoral dissertation". School of Professional Psychology. Paper 74. Retrieved from <http://commons.pacificu.edu/spp/74>.
 12. Roysircar G., Sandhu D.S. & Bibbins V.E. (2003). *Multicultural competencies: A guidebook of practices*. Alexandria, VA: American Counseling Association.
 13. Roysircar G. (2004). "Cultural self-awareness assessment: Practice examples from psychology training". *Professional Psychology: Research and Practice*, 35 (6), 658-666.
 14. Ullman, Deborah; Wheeler, Gordon (Eds.) (1998) *The Gendered Field. Gestalt Perspectives and Readings*. GIC Press, Cambridge, Mass.
 15. Wheeler G. (2005). "Culture, self, and field: A Gestalt guide to the age of complexity". *Gestalt Review*, 9, 91-128.

Domeniul 11

Management si administratie

11.1 Un Gestalt terapeut are competente să :

- Fie constient (aware) de propria contributie în conditiile câmpului. El/ea este aware că este parte din câmpul împărtit cu clientii si ia parte activ în organizarea câmpului prin modul în care gestionează încărcătura cazurilor si propriul sistem de suport, felul în care are în general grijă de sine într-un mod holistic (mental, corporal, emotional si spiritual). El/ea este aware că poate contribui la organizarea câmpului împreună cu clientii prin felul în care mentine practica în afaceri, administrarea si contabilitatea.
- Observe fenomenologic (clar, dar fără să se învinovătească pe sine sau pe client) propria contributie activă la organizarea câmpului mentionat anterior.
- Distingă diferentele propriilor contributii în diferite cazuri ale clientilor. Să observe fenomenologic aceste diferente si să le aprecieze ca o sursă de informatie despre trasăturile organizării câmpului comun cu un client actual.
- Folosească această sursă de informatie în lucrul terapeutic, dar si ca un feedback pentru propria functionare ca profesionist si ca persoană.
- Să înregistreze sedintele de terapie într-un mod bazat pe principiile Gestalt terapiei. Asta înseamnă nu doar să noteze descrierea fenomenologică a procesului clientului, ci să se focuseze, de asemenea, pe descrierea propriei experiente a terapeutului cu clientul si contributia terapeutului la organizarea câmpului în timpul procesului de terapie.

Domeniul 12

Cercetare

“Gestalt terapia este o abordare existentiala, experientiala si experimentală...” (Laura Perls, 1992 in acord cu Strumpf,2004). Gestalt terapia are nevoie atat de metode cantitative cat si calitative pentru a stabili suficienta garantie. Aceste metode multiple sau diversificate programe de cercetare sunt necesare deoarece fenomenele au mai multe fatete, cu multiple componente (Brownell,2008). Investigatorii trebuie sa-si clarifice aspiratiile cercetarii, sa adopte o abordare pluralistica si sa foloseasca mijloace atat calitative cat si cantitative. Observatia/descrierea este cruciala abordarii Gestalt si este la fel de importanta ca si experientia oamenilor (Greenberg, 2013). Gestalt Terapeutul este preocupat cu calitatea constientizarii, atentiei si integritatea experientei, fenomene care solicita metode de cercetare calitative si de prelucrare.

Indatorirea fenomenologiei este studiul lucrurilor in felul in care apar in constiinta noastra, si prin aceasta, natura awareness-ului insusi. Cercetarea calitativa analizeaza in mod inductiv, evitand deductia lineara, observatii obiective necantitative, neestimative, fara judecati de valoare si adevaruri cuantificabile de o perspectiva pozitivistă a lumii. (Morrow & Brown, 1994). Obiectivul unei asemenea anchete de cercetare calitativa este sa obtina o descriere a lumii si vietii intervievatului cu respect fata de interpretarea semnificatiei fenomenului descris (Kvale, 1997).

Procesul cercetarii bazat pe observarea a ceea ce oamenii fac efectiv in terapie este necesar sa asigure suport empiric pentru practica terapeutica, de exemplu: a explica, a testa, a revizui premisele teoretice si ingredientele tratamentelor specifice, cat si a da posibilitatea cercetatorilor sa identifice ingredientele active pentru schimbare. Pentru ca cercetarea psihoterapeutica sa devina o stiinta valid aplicata trebuie specificate procesele de schimbare care sunt produse de efectele terapeutice (Greenberg, 2013). Greenberg & Malcolm (2002) au demonstrat ca cei din terapie care s-au angajat in totalitate in aceste procese de schimbare au beneficiat mai mult decat cei care au experimentat cu mult mai multe efecte generale ale unei bune aliante.

Cercetarea nu este niciodata o zona lipsita de "judecati de valoare", subiectivitatea este intotdeauna prezenta. Procesul de cercetare afecteaza profund cercetatorul si este afectat de cercetator. (Scott, 2008). Un proces inter-subiectiv intre cercetatori si cercetare este de asemenea parte a fenomenului cercetarii. Practicand cercetarea in terapie trebuie sa fim constienti de modul in care procesul terapeutic afecteaza cercetarea si cum procesul terapeutic este afectat de cercetare.

Terapeutul Gestalt, este deschis sa coopereze si sa contribuie la lucrarea de cercetare care este necesara pentru o ulterioara dezvoltare in activitatea profesionala si de diagnosticare si isi face cercetarea proprie accesibila comunitarii terapeutice in acord cu EAGT – Codul de Etica si Practica Profesionala. In propria-i lucrare de cercetare, terapeutul Gestalt acorda atentie regulilor respectului fata de lucrarea colegilor lui si drepturile de autor ale tuturor materialelor profesionala vor fi examinate in acord cu EAGT – Codul de Etica si Practica Profesionala.

12.1. Un Gestalt terapeut este familiar cu :

- Cerinta cercetarii in psihoterapie pentru garantarea pacticii si dezvoltarii tratamentului bazat pe evidente; (Brownell, 2008)
- Paradigme atat cantitative cat si calitative, metode si tehnici in cercetarea psihoterapeutica (Brownell, 2008), cat si a cercetarii procesului (Greenberg 2008, 2013). Un terapeut Gestalt recunoaste interfata si diferentele dintre diferitele metodologii si campurile lor de aplicare;
- Abordarea holistica si inter-relatii in contextul persoana/camp;

- Gestalt terapeutul administrează anvergura dimensiunilor – fizică, intra-fizică, interpersonală, culturală, ecologică și spirituală relevante pentru abordarea holistică în terapie și cercetare (Barber, 2008);
- Abordări de cercetare euristice și fenomenologice, ambele caracterizate de o înțelegere a naturii procesului de cercetare care cere constientizarea selfului, selful în relație și procesul “dintre” (zona de mijloc) și preocupate cu “sens”, “insight” și “înțelegerea” (Evans, 2007). Cerința fenomenologică, trasarea în existentialism și construirea unei aprecieri a experienței trăite prin descriere și modul prin care persoanele își construiesc propriile lor înțelegeri. (Barber, 2002, 2008).
- Subiectivitate în cercetare (Finlay, 2009). Cercetătorii gestalt se folosesc pe ei însși în mod reflexiv în procesul de cercetare. Cercetătorii fenomenologici și euristici, în particular, își gestionează și chiar își includ – subiectivitatea.
- Cercetarea de proces și evaluare și metodologii procedural-experiențiale (Strumpf, 2004; Greenberg, 2013)

12.2. Un gestalt terapeut este apt :

- Să revizuiască într-o manieră critică și reflexivă bibliografia de cercetare Gestalt și alte literaturi științifice de cercetare relevante;
- Să se angajeze într-un dialog cu colegii și toate modalitățile de descoperiri de cercetare relevante pentru practica terapeutică;
- Să recunoască și să formuleze întrebări de cercetare derivate din teoria și practica terapiei Gestalt;
- Să se angajeze în studii și cercetări menite să asigure suport empiric pentru practica terapeutică;
- Să recunoască pașii secvențiali de observare/descriere, măsurare, explicare/înțelegere și anticipare a fenomenelor, să se angajeze în observarea/descrierea și măsurarea fenomenelor (dacă este posibil) în proces și ca urmare a psihoterapiei;
- Să folosească metodologia care facilitează explorarea și descrierea în adâncime în experiențele relationale și subiective ale clientului și cercetătorului, menționând totodată o balanță între flexibilitate, validitate și comparabilitate a datelor;
- Să conducă cercetarea în manieră dialogică Eu-Tu. Să adreseze dimensiunea co-creată și relatională a cercetării terapiei;
- Să-și exerseze abilitățile de interviu, interpretarea intuitiv-reflexivă, gândirea deductibilă și deschiderea față de opțiuni;
- Să colecționeze informații, să argumenteze inductiv, să se focalizeze pe sensuri și descrierea unui proces;
- Să folosească fenomenologia ca metodologie pentru cercetarea care sprijină experiența personală ca o sursă legitimă de informații pentru cercetare;

- Sa exploreze subiectivitatea in procesul de cercetare, reflectarea critica a modului in care terapeutul configureaza cercetarea; sa interogheze in mod critic impactul subiectivitatii terapeutului asupra cercetarii si viceversa;
- Sa conduca cercetarea in aspecte "microscopice" ale procesului in cursul lucrului terapeutic spre a recunoaste probe si momente cruciale si cele mai importante experiente terapeutice;
- Sa fie capabil sa stea cu ambiguitatea in diferitele descoperiri din cercetare, fara a sti adevarul in avans, folosind mai degraba nesiguranta in mod creativ spre a formula noi intrebari de cercetare;
- Sa-si asume o abordare holistica in cercetare, sa ia in considerare contextul persoana/camp in cadrul cercetarii fiind capabil sa recunoasca si sa directioneze dimensiunile culturale, socio-politice, ecologice, spirituale ale experientei umane;
- Sa gandeasca interdisciplinar adoptand legaturi cu initiative de cercetare in contextul extins al psihiatriei, psihologiei, filozofiei, sociologiei, religiei si spiritualitatii, etc.
- Sa respecte diferentele personale si culturale, intimitatea participantilor si informatiile acumulate, aplicarea intrinseca si extrinseca a dimensiunilor etice ale Gestalt terapiei (vezi cap. 10)
- Sa foloseasca efecte de buna calitate ale procedurilor de evaluare spre a ajuta substantial practica terapeutica Gestalt ca practica bazata pe evidente. Sa implementeze descoperirile din cercetare in practica sa terapeutica si sa se dezvolte pe mai departe ca un practician reflexiv;
- Sa sustina publicatii si alte proiecte care cauta sa suplimenteze o comunitate de cercetare in cadrul profesiei;

Domeniul 13

Prevenție și Educație

Introducere

Gestalt terapeuții au încredere în conceptul autoreglării câmpului organism - mediu (Perls, Hefferline & Goodman, 1994) și oferă suport acestui proces mai degrabă decât a căuta să descopere ceea ce nu este funcțional. Prevenția, în termeni Gestalt, nu înseamnă a fi orientat către rezultat ci a fi conștient de procesul formării figurilor și a oferi suport procesului caracterizat de criterii estetice și de măsura în care sunt prezente criteriile estetice cum ar fi: grație, armonie, fluiditate, vitalitate și energie (Bloom, 2003). Pentru un Gestalt terapeut prevenția și educația reprezintă un proces de susținere a dezvoltării abilităților necesare pentru a intra în contact cu lumea și de dezvoltare a sentimentului apartenenței la comunitatea mai largă, comunitate căreia atât terapeutul/terapeuții cât și clientul/clientii îi aparțin.

Repetiția poate fi văzută ca un „ Gestalt fix”: în același timp, repetiția poate fi un tipar disfuncțional și o modalitate de a menține un stil de contact ce s- a format ca urmare a unui „ gestalt neîncheiat”. Atunci când repetiția este un Gestalt fix, ea este consecința unei ajustări creative din trecut care s- a cristalizat și emerge în cadrul terapeutic ca o întrerupere (sau ocolire sau lipsă a spontaneității, etc.) a contactului (Amendt- Lyon, 2003).

În domeniul educației psiho-sociale, Gestalt terapeuții recunosc și sunt conștienți de aceste chestiuni: abordarea orientată socio- politic este într- o măsură considerabilă caracteristică Gestalt terapiei. Paul Goodman, în special, unul dintre fondatorii Gestalt terapiei, a fost foarte implicat și a contribuit la dezbateri politice, pedagogice și educaționale (Goodman, 1990; Stoer, 1977; Schulthess, în pregătire; Melnick & Nevis, 2009).

13.1 În ceea ce privește prevenția și educația în relația cu clienții

13.1.1 Un Gestalt terapeut este capabil să :

- Să fie orientat către proces în timpul activității sale.
- Să fie conștient de și să ofere suport clientului pentru conștientizarea și înțelegerea stiluri sale de contact.
- Să gândească într- un mod productiv, să înțeleagă pe deplin și să se ajusteze creativ față de cerințele câmpului.
- Să aplice principiile Gestalt terapiei, e.g. conceptul dinamic figură- fond.
- Să ofere suport clientului pentru re- organizarea câmpului în căutarea formei pierdute.
- Să exploreze aptitudinile de contact senzoriale, motorii și afective ale clientului.
- Să ofere o relație dialogică
- Să ofere clientului suportul necesar pentru descoperirea unor noi modalități creative de exprimare.
- Să susțină procesul de transformare a tiparelor vechi și cunoscute în noi modalități de a fi.
- Să aibă o imagine de ansamblu a câmpului în care clientul trăiește și o imagine de ansamblu a suportului și a oportunităților de dezvoltare a abilităților relaționale de contact prezente în câmpul clientului.
- Să recunoască abilitățile clientului de a intra în contact cu mediul și de a dezvolta o manieră potrivită de a fi în contact cu mediul.

13.2 În ceea ce privește prevenția în relația cu alte persoane, terapeutul Gestalt este capabil să :

- promoveze perspectiva câmpului și modul în care comunitatea și persoanele individuale se influențează reciproc.
- promoveze conceptul ajustării creative și înțelegerea tiparelor disfuncționale ca ajustări creative în contextul unor condiții dificile de viață.

13.3 În ceea ce privește educația psiho- socială, terapeutul Gestalt :

- Este conștient de faptul că aspectele preventive și educaționale sunt întotdeauna incluse în procesul psihoterapeutic și că acest proces psihoterapeutic are loc într-un câmp social, cultural și politic, câmp din care atât terapeutul cât și clientul fac parte.
- Oferă suport pentru crearea condițiilor care favorizează dezvoltarea și creșterea persoanei și a comunității.
- Oferă suport pentru transformarea Gestaltului fix într- o relație vie, co- creată.
- Oferă o relație dialogică, care valorizează experiența - aici și acum- dintre persoane, cât și dintre grupuri cum ar fi e.g. școli, etc.
- Promovează înțelegerea tiparelor relaționale care emerg în societatea contemporană.
- Participă la dezbateri socio- politice și la dezbateri pe tema sănătății, utilizând conceptele Gestalt ca argumente.
- Participă la de- construirea Gestalturilor fixe, atât la nivel personal cât și la nivel socio- politic.

Referinte

- Amendt-Lyon N. (2003). *Toward a Gestalt Therapeutic Concept for Promoting Creative Process*. In: Spagnuolo-Lobb M. & Amendt-Lyon N., eds. Creative license. *The art of Gestalt Therapy*. Wien: Springer.
- Bloom D. (2003). *"Tiger! Tiger! Burning Bright"- Aesthetic Values as Clinical values in Gestalt Therapy*. In: Spagnuolo-Lobb M. & Amendt-Lyon N., eds. Creative license. *The art of Gestalt Therapy*. Wien: Springer.
- Goodman P. (1990). *Comunitas: Means of Livelihood and Ways of Life*. Rev. 3rd edition, New York: Columbia University Press.
- Melnick J. & Nevis E., eds. (2009). *Mending the world. Social Healing Interventions by Gestalt Practitioners Worldwide*. Wellfleet, MA: Gestalt International Study Centre.
- Perls F., Hefferline R.F. & Goodman P. (1994). *Gestalt Therapy. Excitement and Growth in the Human Personality*. Gouldsboro, ME: The Gestalt Journal Press.
- Schulthess P. (in preparation). *Political and social roots of Gestalt Therapy. Psychotherapy as political act*.
- Stoer T. (1977). *Nature heals*. New York: Free Life Editions.